marmara ve boğazlar dergisi

MARMARA'DA ÇEVRE VE DENİZİ KURTARMAK İÇİN

Foruma Katılanlar

Soldan Sağa : Erol KÖSE — Ali GEVGİLİLİ — Ahmet ENÖN
Avni ÖZTÜRE — H. Avni ŞİRİN

YIL : 1 - SAYI : 1
Ağustos 1975

MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ YAYIN ORGANIDIR

PUBLICATION OF **«MARMARA AND STRAITS»** MUNICIPALITIES UNION

PETKİM

PETROKİMYA A. Ş. YARIMCA KOMPLEKSİ

1 — Etilen Fabrikası

2 — Polietilen Fabrikası

3 — Vinilklorür Monemer V C M Fabrikası

4 — Polivinilklorür (P V C) Fabrikası

5 — Klor Alkali Fabrikası

6 — Karbon Siyahı Fabrikası

8 — Stiren Fabrikası

9 — Polistren Fabrikası

10 — Kaprolaktam Fabrikası

Yardımcı ve Ortak Tesisler :

Üretim ünitelerinin (fabrikaların) çalıştırılabilmesi için gerekli alt yapıyı teşkil eden yardımcı tesisler aşağıdaki kısımlardan oluşmaktadır:

a) Ham su, proses suyu, demineralize su,

b) Buhar üretim tesisleri,

c) Elektrik trafoları, dağıtım şebekesi,

d) Soğutma suyu tesisleri,

e) İnert gaz üretim tesisleri,

f) Enstrüman ve fabrika havası üretim tesisleri,

g) Atelyeler,

h) İtfaiye,

i) Yükleme - Boşaltma tesisleri,

j) Artık giderme tesisleri,

k) Sosyal tesisler,

l) Merkez kontrol laboratuarı,

m) Araştırma laboratuarı.

MARMARA VE BOĞAZLAR DERGİSİ

Türkçe — İngilizce

Yıl : 1 Sayı : 1

Ağustos / 1975

mb

İÇİNDEKİLER

BU DERGİ
MARMARA ve BOĞAZLARI
BELEDİYELER BİRLİĞİ
YAYIN ORGANIDIR.

İlk Adım

SORUNLARIMIZIN ÇÖZÜMÜNE DOĞRU

Marmara yöresi, ekonomi, kültür ve turizm yönünden ülkemizin en çok gelişmiş bir bölümüdür.

Son yıllarda endüstrinin de yoğunlaşması nüfus artışını hızlandırmış, doğal olarak yeni sorunlar da getirmiştir.

Türkiyemizde her yönü ile ağırlığı olan Marmara bölgemizin birçok sorunları ortak niteliktedir. Bu sorunların çözümü de Marmara Denizine kıyısı bulunan şehir, kasaba ve köylerin koordinasyonuna bağlıdır.

Bu gerçekten atılıma geçilerek «Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği» kurulmuştur.

Düzenlenen türlü toplantılarda birlik üyesi belediyelerin değerli yöneticilerinin önerilerini dikkatle izledim. Hiç abartmadan içtenlikle belirtebilirim ki hemşerilerinin oyları ile işbaşına getirilen bu değerli belediyeciler Marmara Denizi ve Boğazlarının sorunlarına tutarlı tanım koyarak gerçekçi çözüm yollarını göstermekte, bununla da yetinmiyerek engelleri aşmak için birlik ve beraberliğe yürekten inanmaktadırlar.

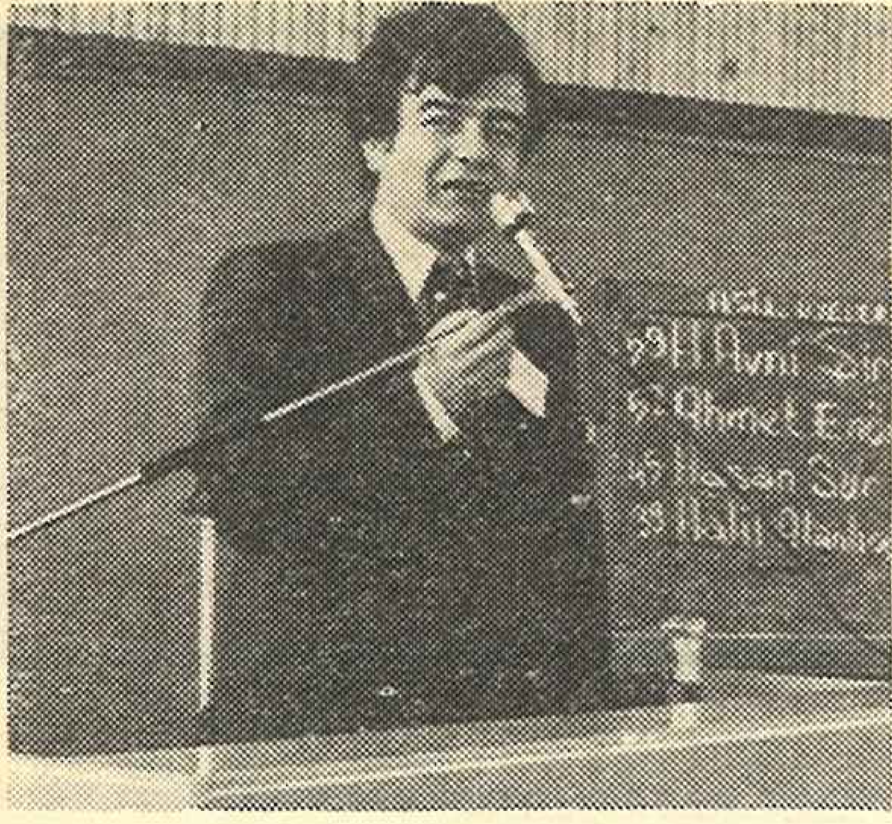
Bu bilinç ve inanç, birliğin gelecekteki başarılarının müjdesi olmaktadır.

Çok önemli görevlerin beklediği Birliğin bu görevleri yerine getirmesine katkıda bulunmak, birlik üyelerini düşün ve haber yönünden koordine etmek için bir yayın organını, yayın alanına çıkarması da salt bir zorunluluktur.

Bu gereksinmenin de şimdi ilk sayısı elinizde olan dergi ile karşılanmış olduğunu görmek umutlarımı daha artırmış, güven duygularımı pekleştirmiştir.

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'ne ve onun yayın organına engin başarı dileklerimi sunar, yönetici ve ilgililerini saygı ile selâmlarım.

Ertuğrul ÜNLÜER
Kocaeli Valisi

Erol KÖSE

Baş Yazı

BİRLİK ÇALIŞMALARI BAŞLARKEN

Marmara denizi ile boğazlarına kıyısı bulunan belediyelerce; Marmara denizinin ve boğazlarının kirlenmesini önlemek, su ürünlerini korumak, çok türde belediye hizmetlerini —Özellikle turistik amaçlı kuruluşlarla girişimleri— koordine etmek, çağdaş çevre sorunlarını çözümlemek amaciyle «MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ» kurularak yasal çalışmalarına başlamıştır.

Ortak sorunları olan belediyeler arasında, birlik ve beraberlik içinde çalışma isteminin öncüsü olan birliğimiz, artık çağ - dışı kaldığı ulusça bilinen Belediyeler Yasasının birlik kurmaya olanak verir görünen 133 - 148. maddelerine dayanılarak kurulmuştur. Birliğimiz çalışma alanına 6 ilin girmiş olması yasal birçok sorunları beraberinde getirmiş, «Mevzuat Hazretleri» ile çok sayıda savaş verilmiştir.

Birliğimizin oluşumu için Ağustos/1973'de Marmara Adasında, Mart/1974'de Yarımca'da, Kasım/1974 ve Nisan/1975 de İzmit'te olmak üzere 4 kez genel kurul toplantısı yapılmak zorunluluğu olmuştur. Sonunda Türk Belediyecilik tarihinin bir aşaması olarak (Ana tüzüğümüzle birlik yöneticiler kurulu seçimlerinin İçişleri Bakanınca onanması sonucu) işlerliği kalmamış Belediyeler Yasasına karşın, bir birlik kurulacağını kanıtlamış olduk.

Birliğimizin kurulma savaşının kazanılmasında başta Kocaeli Valisi Sayın Ertuğrul Ünlüer olmak üzere İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürü Turgut Kılıçerle yardımcıları Fethi Aytaç'ın, Sadri Turan'ın, İçişleri Bakanlığı, Bakanlık Hukuk Müşaviri Sabri Yaşayan'ın büyük katkısı oldu. Gerek kendilerine, gerekse, birliğin kurulmasında emeği geçen tüm birlik üyesi belediye başkanları ile Meclis üyelerine, belediye yöneticilerine şükranlarımı sunarım.

Saygılarımla...

AS THE UNION BEGINS TO WORK

In order to prevent the pollution of Marmara Sea and Straits, to protect the sea and water products, to coordinate the various municipal services and activities of touristic establishment, and to solve the local problems «Marmara and Straits Municipal Union» is founded by the municipalities which are situated on the coast of Marmara, and began its legal activities.

....

And in order to realize the establishment of this union it was necessary to hold four general assembly meetings, one in Marmara Island on August 1973, one in Yarımca on March 1974 and in İzmit on November 1974 and April 1975. As a result of these meetings and related preparations and after the retification of our regulation and list of committee members by Home Office it was proved that in spite of outdated Municipal Act a Union on this subject could be established.

To achive this result we are indepted to Mr. Ertuğrul Ünlüer, Governor of Kocaeli; Mr. Turgut Kılıçer, General Director of Local Administration of Home Office and his two assistants, Mr. Fethi Aytaç and Sadri Turan; Mr. Sabri Yaşayan, Legal Advisor of Home Office. I hereby would like to thank them all as well as to the mayors of the member municipalities and to the members of municipal committees.

Sincerely Yours,

MARMARA VE BOĞAZLAR DERGİSİ. (Aylık)

Birlik Adına Sahibi	:	Erol KÖSE
Yazı İşlerini Yöneten Sorumlu Müdür	:	Avni ÖZTÜRE
İngilizceye Çeviri	:	Alâattin BİLGİ
Fotoğraflar	:	Cemâl TURGAY Eyüp ESEN
Basıldığı Yer	:	Çeltüt (İst.)
Adresi	:	Belediye Özel Büro İ Z M İ T
Telefon	:	1007 (Geçici)
Posta Çeki Hesap No.	:	2 009518 4

BİLDİRİ

TÜRK KAMUOYUNA

«Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği» Genel Kurulu, birlik organlarını oluşturmak amaciyle son kez 25/Nisan/1975 günü İzmit'te yaptığı toplantıda saptadığı ilkelerinin Türk kamuoyuna duyurulmasını oybirliği ile kararlaştırmıştır.

1 — Marmara Denizi ile Boğazlarının kirlenmesini önlemek, denizaltı dokusunu bozmamak için endüstriyel kuruluş atıklarının, gemi sintine sularının, belde çöp ve molozlarının denize atılması ile akıtılması kesinlikle önlenmeli, yasalara bu konuda açıklık getirilmelidir.

2 — Marmara Denizi ile Boğazlarına kıyısı bulunan İl Özel İdaresi, Belediye ve köylerin pis su (Kanalizasyon) projeleri makro düzeyde koordine edilerek birlik denetiminde yapımının uygulanması için Devlet Plânlama Teşkilâtı aracılığı ile Dünya Bankasından olanak sağlanmalıdır.

3 — Marmara Denizi ile Boğazlarındaki batık gemilerin yasalara aykırı çıkarma, parçalama, kıyılardan kum alma işi kesinlikle önlenmeli, denizaltı florasının bozulmamasına özen gösterilmelidir.

4 — Su Ürünleri Yasa ve Tüzüğünün ödün vermeden noksansız uygulanabilmesi için «Su Ürünleri Genel Müdürlüğü» örgütünün yörede yaygınlaşması öncelik kazanmalı, yasa ve tüzüğe kararnameler ve yönetmeliklerle zorlayıcı, kısıtlayıcı, sorumlulukları artırıcı yeni yetkiler, açıklıklar getirilmelidir.

5 — 45 yıl önce yürürlüğe giren 1580 sayılı Belediyeler Yasasının hızla değişen yurt ve dünya sorunlarına çözüm getiremediği, belediyelerin kamusal görevlerini yerine getirmesine engel olduğu, Türkiye'nin geri kalmışlığını kamçılar nitelikte, giderek çoğu hükümlerinin antidemokratik olduğu bir gerçektir. Özlenen çağdaş ve uygar ülkeler düzeyine biran önce ulaşabilmemiz için Belediyeler Yasası ivedilikle değiştirilmeli, birliklere denetim ve yetki genişliği sağlanmalıdır.

6 — Çevre sorunlarının halka dönük ve halk yararına çözümlenmesine katkıda bulunacak «Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği» girişiminin —Tüm belediyelere örnek olacak düzeyde— başarıya ulaşması için hükümetlerce gerekli yardım yapılmalıdır.

Atılım ve girişimimizin başta Cumhurbaşkanımız Sayın Fahri KORUTÜRK olmak üzere parlamento ve hükümetlerimizce destekleneceğine olan güvencemizi belirtir, durumu Türk Kamuoyunun bilgilerine sunarız.

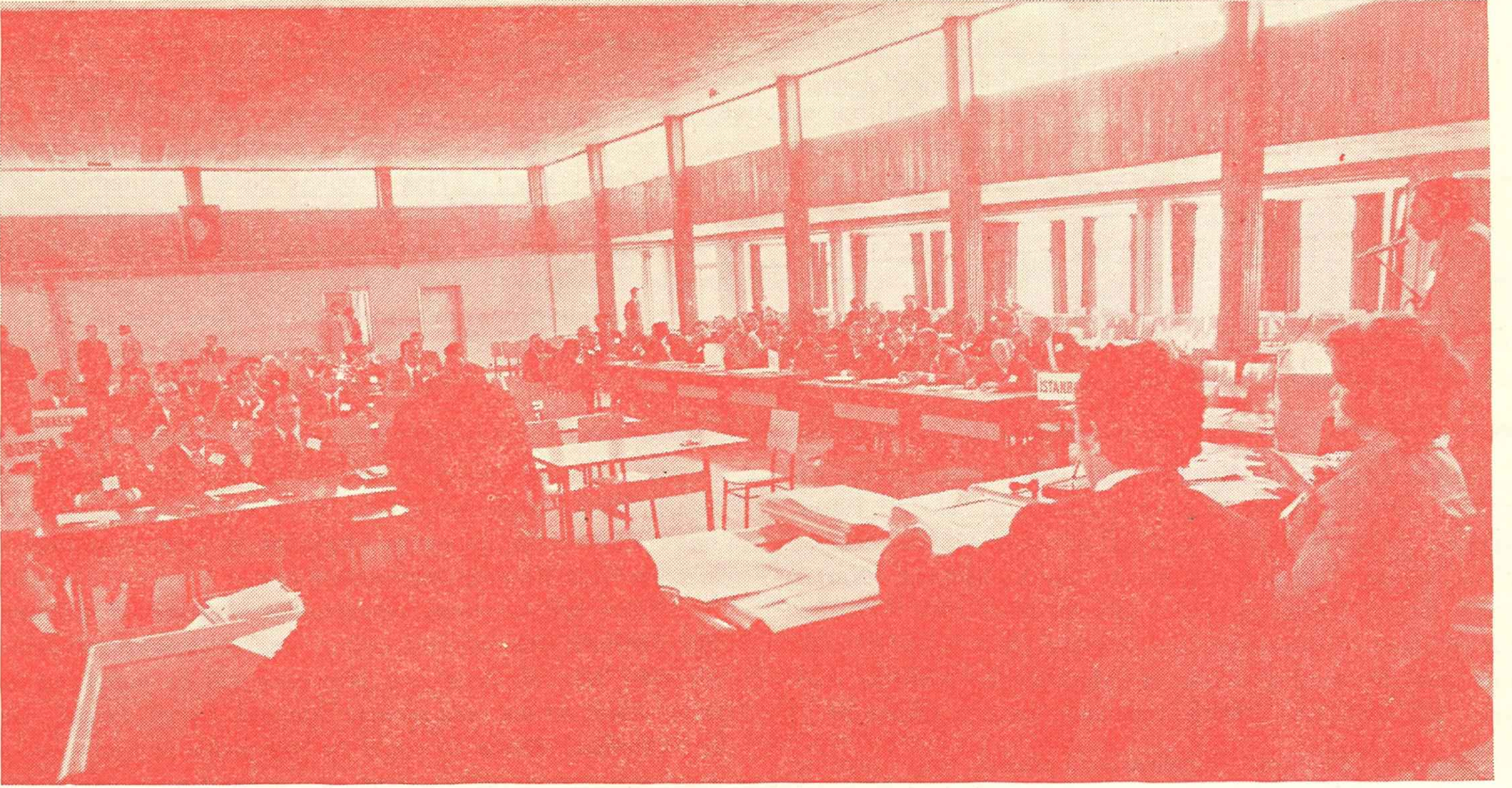
Saygılarımızla...

«MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ» A.
YÖNETİCİLER KURULU.

Birlik Başkanı	:	**Erol KÖSE**	«İzmit Belediye Başkanı»
Birlik Başkan V.	:	**Reşat TABAK**	«Çanakkale Belediye Bşk.»
Encümen Üyesi	:	**H. Avni ŞİRİN**	«Yarımca Belediye Bşk.»
Encümen Üyesi	:	**Ahmet ENÖN**	«Marmara Adası Bl. Bşk.»
Encümen Üyesi	:	**Hasan SUR**	«Bandırma Belediye Bşk.»
Encümen Üyesi	:	**Halil ALANLIOĞLU**	«Umurbey - Ç. Kale Bl. Bşk.»
Encümen Üyesi	:	**Avni ÖZTÜRE**	«Birlik Genel Sekreteri»

BİRLİK ÜYESİ BELEDİYELERLE BİRLİK MECLİSİ ÜYELERİ

Üye Belediyenin Adı	Doğal Üye Bl. Başk. Adı - Soyadı	Seçilmiş Üyelerin Adı, Soyadı
Bandırma (Balıkesir)	Hasan SUR	Ş. ARAN — Recep MUTRİ
Erdek	A. Haydar SARI	Hasan BAYKUŞ — Salih AKYILDIZ
Edincik	Ali ÖZÇAKIR	Nâzım ECEBAŞ — Hasan GÜR
Gönen	Turhan TURHAN	Zekeriya NEKE — Ali İLHAN
Marmara Adası	Ahmet ENÖN	Emin TOKSÖZ — Şevki ERDOĞDU
Armutlu (Bursa)	Ş. Yaşar AYDINER	Halil ÖZER — Kâni MANDIRACI
Gemlik	İbrahim AKIT	Sait AYDIN — Mehmet TURGUT
Karacabey	Şükran YEMİŞÇİOĞLU	Saim ÇALI — Cemil SEVER
Zeytinbağı	Turan KOCA	Nuri GÜRSOY — Yusuf ŞAMATA
Merkez (Çanakkale)	Reşat TABAK	Işık İŞGÜDEN — Saim DOĞU
Biga	Fethi USUMİ	İlker AKSOY — İlhami AKINCI
Bolayır	Cezayir ARLI	Mustafa ÜNAL — Recep ÇİFTÇİ
Çardak	Mustafa SÖNMEZLER	İsmail SAĞLAM — Naci TABAKLAR
Eceabat	Cahit APAYDIN	Hilmi VARLIK — Ömer GÜNDÜZ
Gelibolu	V. Namık URAZ	Tahir ERSOY — Kâmil ULUBAY
Karabiga	Fahrettin ULUTAŞ	Faik SOYDAN — Mehmet AKBAŞ
Lâpseki	Halil TEOMAN	T. ACAR — H. UYANIK
Umurbey	Halil ALANLIOĞLU	H. ŞAHİNKAYA — Orhan ERDOĞAN
Merkez (İstanbul)	Ahmet İSVAN	(Meclis gündeminde)
Avcılar	Ahmet DİCLE	Faruk ERDOĞAN — Ahmet BAYRAK
Büyükçekmece	İbrahim ARI	Benöz ÖZKAN — Osman SARIKAYA
Çatalca	Çağlayan EGE	Nihat ERDEM — Nihat DOĞRUEL
Çınarcık	Metin ASLAN	Ahmet GÜREL — Zeki SOYER
Değirmenköy	Abdullah AKGÜN	Salih BÜYÜK — Kılıç ÜREK
Küçükçekmece	H. Hilmi ÖZGÜN	M. EMİROL — N. DERBEDER
Pendik	Yusuf BİLSEL	F. KUNTEROĞLU — Burhan TOPRAK
Silivri	Şaban DEMİRAY	Savaş HASEKİ — Nihat UYKUSUZ
Tuzla	Ahmet KILIÇ	Ahmet ÇİFTÇİ — Kenan GÜLBAHAR
Yakacık	Kadri EVSEN	Yılmaz GÜRSOY — Hakkı GÜLER
Yalova	Mehmet DURMAM	Mesut ÖZCAN — Zeki UTKU
İzmit (Kocaeli)	Erol KÖSE	Süleyman AYHAN — Bedri GÜNGÖR
Bahçecik	Kâzım CANDANER	Osman KARAYEL — Yusuf ACAR
Darıca	Ecmel SUNEAR	V. ACARTEKİN — İ. KOLCUOĞLU
Değirmendere	Çetinkaya İNCE	Yılmaz IŞIK — Mehmet CURA
Gebze	Ziya FIRAT	Ayhan ERGÜN — H. APAYDIN
Gölcük	Süleyman SOLAK	Celâl ÇELİK — Talip KAHRAMAN
Hereke	Hüseyin TETİK	Abdullah ÇOLAK — Ramazan AKSEN
İhsaniye	Nail AYDIN	Sabri ÖZLER — Sedat ZORLU
Karamürsel	İlhan ÇINAR	Osman AKYILDIZ — O. DİKDEMİR
Yarımca (Kocaeli)	H. Avni ŞİRİN	Rıfkı ŞAHİN - Fikri YILDIZ
Yuvacık (Kocaeli)	Hamdi TAŞDEMİR	Hidayet ÖZLÜ - Ömer KAZANBAŞ
Merkez (Tekirdağ)	Osman ALYANAK	Cemil ATACAN — Fahri TANRIÖVER
Hoşköy	Kemal CANBULAT	Hüseyin GÜNEŞ — Mehmet SEVER
Marmara Ereğlisi	Rahmi ÖZCAN	İsmail ERSOY — Mehmet İNCE
Mürefte	Nusret KOÇER	Salih ESEN — Rasim ARIKAN

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği 4. Genel Kurul Toplantısından.

BELEDİYELERİN KARŞILAŞTIĞI DARBOĞAZLAR

Doç. Dr. Nuri TORTOP
Ankara İ.T.İ.A. Öğretim Üyesi

Türkiye'de son yıllardaki nüfus artışının etkisiyle 1960 yılında Türkiye'de 982 belediye varken, son on beş yıl içinde bir artış göstererek, 1654'e çıkmıştır.

1970 nüfus sayımından sonra Türkiye'de yüzbin nüfusu geçen şehir sayısı 22'ye yükselmiştir. Türkiye toplam nüfusunun yüzde ellisi belediye örgütü bulunan yerlerde oturmaktadır.

Şehirlerden, sorumlu olan belediyelerdir. Halk yaşadığı kentin elektrik, içme suyu, yol, havagazı kanalizasyon, temizlik ve yangın söndürme hizmetleri gibi en uygar ve güncel gereksinmelerinin karşılanmasını belediyelerden beklemektedir. Belediyelerin bu alanda sorumlulukla yetki arasında bir denge ve orantı bulunmalıdır. Belediyeler, sorumlulukları oranında yetki ve olanağa sahip değillerdir. Belediyelere, Belediye yasasında yüklenen görevlerden başka, birçok yasalar, tüzük ve yönetmelikler, değişik görev ve sorumluluklar vermiştir.

GİDER VE KAYNAK:

Devlet, kendi memurları ile birlikte belediye personelinin de aylıklarını düzenler. Belediyelere yeni bir gider yüklendiği halde, bu giderleri eski gelirleri ile yani öteki giderlerinden, yatırımlardan kısıntı yaparak karşılamak yükümlülüğü vardır. Devlet belediyelere külfet yüklüyor ama belediyelerin bu yükü karşılayacak kaynak bulma yetkileri yoktur. Bu bir haksızlıktır. Devlet, belediyelerin personel aylığına zam yaptığı zaman, kendisinde olduğu gibi karşılık getirmelidir. Kaynağını belediyeler bulacağına göre, artışları da onların karara bağlaması doğaldır. Bu anlayış, Anayasamızın 116'ncı maddesinde belirtilen «Mahalli idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır» deyimine de uygun bir anlayıştır.

DIFFICULTIES CONFRONTED BY MUNICIPILATIES

Ass. Prof. Dr. Nuri TORTOP

Due to rapid increase in population in Turkey the number of municipalities rised during the last fourteen years from 928 in 1960 to 1654 in 1974.

After the census in 1970 the number of the towns having population more than 100.000 rised to 22, and half of the total population in Turkey lives within the area covered by municipal organization.

Chief social responsibility in the towns rests on the shoulders of the municipal organizations and the citizens expect all the civilized and pressing services such as electricity, running water, transportation, gas, drainage, cleaning and fire fighting from municipal organizations. However there must be a proper balance between the responsibility and the power to carry out such heavy tasks but unfortunately this balance is lacking for present. Besides, in addition to the responsibilities mentioned in the Municipal Act a number of other regulations assignes various tasks to the Municipal Organizations.

EXPENDITURE AND RESOURCES

I would like to give you an example about the financial difficulty. The states arranges the wages of the municipal personnel as well as its own staff. In every increase in wages although an additional expenditure is created for the municipal authorities these organizations have no power to create new sources to meet them and is always obliged to cut some portion of its investments to meet such spendings. This is an unjust procedure and whenever the government wishes to rise the personnel expenditures it should find a new fund for this purpose as it does for his own staff. Otherwise such increases must be

HAVA KİRLİLİĞİ ve STANDARDLAŞMA

Muzaffer UYGUNER
İmar - İs. Bk. Tef. Krl. Bşk.

ISO tarafından kurulan HAVA KİRLİLİĞİ Teknik Komitesi (ISO/TC 146) ilk toplantısını Cenevrede yapmıştır. Bu toplantıda çalışmanın aşamaları saptanmış ve incelemelerin programı kabul olunmuştur. Bir buçuk yıllık çalışma sonunda, varılan noktayı gözden geçirmek üzere, ikinci toplantı 6-7 Eylül tarihlerinde ISO Genel Kurul toplantısı vesilesiyle, Washington D. C. de yapıldı. Bu toplantı, azot oksitlerinin ölçülmesi yöntemlerini standardlaştırma çalışmalarını yürüten 3 numaralı çalışma grubunun da ilk toplantısıydı.

Azot oksitleri ile ilgili konularda çalışan bu Çalışma Grubu 4-5 Eylülde toplanmış ve Grup Sekreteri M. J. Pate tarafından hazırlanan ve her bileşim için üç kirlilik halinin uygulanmalarına dönük değişiklik yöntemleri belirten bir tablo üzerinde çalışılmıştır. Komite üyelerine daha önce gönderilen anket soruları ile ilgili 20 teknik belgenin sonuçları böylece özetlenmiş bulunuyordu. Böylece hazırlanan birleştirilmiş tablo, yandadır : (Tablo I'e bakınız.)

Bugün İstanbul'dan Kocaeli İline bağlı Gebze İlçesine kadar kırk kilometrelik bir alan üzerinde birçok belediye vardır. Yakın bir gelecekte İstanbul ve İzmit arasında meskûn olmayan bir yer kalmayacağı anlaşılmaktadır. Artık İstanbul, Kartal, Pendik, Gebze, Yarımca, Darıca gibi bu bölge veya şerit üzerinde bulunan belediyelerin, bazı belediye hizmetlerini tek başlarına çözümlemeleri olanaksızdır. Metropol bölgelerdeki belediyeler tek başlarına, işbirliği yapmadan başarılı olamazlar.

Metropol alanlarda kanalizasyon projesi, içme suyu ve genel sağlık politikası gibi tedbirleri çevre belediyeleri ile ortaklaşa ele almak zorunluluğu vardır.

Birçok köy ve belediye örgütlerinin birbiri içine girdiği ve birleştiği metropoliten alanlarda sorunların bir bütün olarak ele alınması da bir zorunluluktur.

1580 Sayılı Belediye Yasasının 133 - 148'inci maddelerinde yer alan birliklerle ilgili hükümler, günün koşullarına yanıt verecek nitelikte değildir. Batı ülkelerinde benzeri durumlarla karşılaşan bölgeler için, büyük metropol şehirlerin ve bölgelerin sorunlarını çözümlemeye yarayacak birlikler kurulmasını zorunlu kılan ve birleşmeyi çekici kılan yasalar çıkarılmaktadır.

Belediyeler, köyler ve özel idareler arasında koordinasyon ve işbirliğini realize edebilmek için gelir yönünden avantajlar sağlayan yasal hükümlere gerek vardır. Fransa'da Şehirsel Birlikler, belli bölgelerdeki komünleri içine alan ve yasa ile kurulan birliklerdir.

Gecekonduların iyileştirilmesi metropol alanlarda şehir ve köyler birbirlerine birleştiklerine göre, bu hizmetlerin o bölgenin tümü için birlikte ele alınması zorunluluğu vardır.

Belediyelerin birlik kurmaları veya metropoliten idareler kurulması Anayasa yönünden de tartışılmıştır. Anayasamız en büyük idari kuruluş olarak illeri tanımaktadır. (Madde 115). Mahalli İdareler de İl, belediye ve köy olarak sayılmıştır. (Madde 116). İl üstünde yeni bir birlik ya da yeni bir mahalli idare birimi kurmak Anayasa yönünden olanaksızdır. Ancak, birlik veya metropoliten idareler belli kamu hizmetleri için kurulmaktadır. Anayasamız 115'inci maddesinde «Belli kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla birden çok ili içine alan çevrede, bu hizmetler için, yetki genişliğine sahip kuruluşlar meydana getirilebilmesine» olanak vermiştir.

Örgütlerin işbirliği yapmalarının da, sayısız yararları vardır. Son günlerde Marmara denizine kıyısı olan belediyelerin Marmara denizinin kirlenmesinden dolayı karşı karşıya kaldıkları sorunları çözümlemek için, yasaların yetersiz ve birlik kurmayı güçleştiren hükümlerine karşın, işbirliği yapmak için kendilerini zorlamaları ve buna gönülden inanmaları, birliklerin zorunluluğunu kanıtlayan iyi bir örnektir:

arranged by the municipal authorities, and this idea is more in accordance with the item 116 of our Constitution which says: «Resources should be provided to local administration in proportion to their responsibilities.»

There are numerous municipalities on the 42 kilometers line between Istanbul and Gebze, and it is expected that all the area between these two provinces will be populated in a near future. In the area such as İstanbul, Kartal, Pendik, Gebze, Yarımca, Darıca it would be impossible to carry out the municipal responsibilities alone, and without some proper coordination and cooperation the municipal administration in metropol areas will not be succesful.

In the metropol areas canalization project, running water network and general health services should be coordinated among the surrounding administrations. In such areas where the numerous villages and municipal administrations are mingled together the problems could be dealt only in a suitable coordination.

The regulations pertaining to the unions contained in items 133 148 in Municipal Act no. 1580 could not meet the present demands. In the European countries where the above mentioned problems are dealt succesfully in the metropol areas some laws are enacted to form unions and to facilitate their operations.

Legal regulations are necessary in order to realize the coordination and cooperation among the municipal and local administration as well as to increase their income. In France the Towns Unions are legally established organizations covering some villages in a certain areas.

Since the improvement of squatter houses in metrepol areas is getting together and joining the towns and villages it is necessary to carry out these municipal services collectively.

The establishment of a municipal union or metropol administration has been discussed in connection with our constitution. Our Constitution recognizes the towns as the biggest administrative organization (item 115). The province, municipality and villages are counted as local administrations (item 116). The establishment of a new union or local administration above the province is impossible before the Constitution. Union or metropol administration are established only for certain public services. In item 115 it is statet that, «The new establishment could be founded with due administrative power in order to carry out certain public services covering more than one province.»

It is obvious that there are numerous advantages in organizational cooperation. The recent attempt of the municipalities which are on the Marmara Sea in order to solve the pollution problem in spite of unfavourable legal regulations preventing the establishment of unions, and their effort to overcome any obstacle to achieve this aim is a good example for the necessity for such coordination and cooperation.

(TABLO : I)

NUMUNE ALMA YÖNTEMLERİ

Toplam Alanı	Çevre			Çalışma Yeri			Kaynak		
Yöntem Sınıfı	El	Alet		El	Alet		El	Alet	
Örnek alma süresi (Saniye olarak)	$10'$ 10_3 10° den den $>10_4$ 10^2 10_4	Sürekli	Kesintili	$10'$ 10_3 10° den den $>10_4$ 10^2 10_4	Sürekli	Kesintili	$10'$ 10_3 10° den den $>10_4$ 10^2 10_4	Sürekli	Kesintili

Her azot bileşimi için kullanılan değişik tayin yöntemleri ise II sayılı tabloda gösterilmiştir.

Bütün teknik incelemeleri sonuçlandırmak mümkün olmadığından, bu toplantıda 6 inceleme grubu kurulması kararlaştırılmıştır.

Bunlardan, birincisi çevre atmosferindeki veya kapalı bir yerdeki NO_2 den nümune alınması ve bunun analizi ile ilgili Griess Saltzman (NO_2 nin varlığında diazoik bir boyayıcı oluşumu) ilkesine dayanan yöntemleri inceleyecektir.

İkinci grup, açık ve kapalı çevrede bulunan NO, NO_2 ve NOx den numune alınması ve bunların analizi için kimyasal gazışı **(Chimiluminescence)** esasına dayanan otomatik yöntemler üzerinde çalışacaktır.

Üçüncü Grup, açık ve kapalı yerlerdeki havada bulunan NO_2 den numune alma ve bunun analizi için «alcalm» ayrılmasına dayanan bir standard yöntem hazırlayacaktır.

Dördüncü Grup, açık yerlerdeki havada bulunan NO, NO_2 ve NOx den numune alınması ve bunun analizi için oksitleme ve indirgeme yöntemlerini inceleyecektir.

Beşinci grup, kaynakta NOx in toplanması ile ilgili numune alınması ve bunun analizi için elle yapılacak işlem yöntemlerini inceleyecektir.

Washington toplantısında, daha önce Cenevre'de kurulan 4 çalışma grubunun çalışmalarının sonuçları da gözden geçirilmiştir.

1 No. lu Çalışma Grubu kükürt dioksit ve kükürt oksitle ilgili konular üzerinde çalışmaktadır. Bu grup önce kuvvetli oksitleme konusunu ele almış ve bir tasarı hazırlamıştır. Tasarıda numune alma ve analiz yöntemleri ele alınmış; asitle kirlenme yanında duman konusu da tasarıda değerlendirilmiştir.

Ayrıca, aletli numune alma yöntemlerinin standartlaştırılması üzerinde durulmuştur. **Tetrachloromercurate** (TCM Yöntemi) ile renkli bileşim oluşumuna dayanan SO_2 nin miktarı özel yöntemi üzerinde durulmuştur. Kükürt Oksitlerinin miktarı ve **thorin** göstericisi ile kolorimetrik titrasyonu hakkındaki yöntem üzerinde de çalışılmıştır.

Karbon monoksit üzerinde çalışan **2 Sayılı Çalışma Grubu**'nun da karbon monoksitin çeşitli yoğunluklarının ayırımı çalışmaları gözden geçirilmiştir. Dağılmayan kızılötesi ışınının emmesi esasına dayanan bir miktar tayin yöntemi tartışılmıştır.

3 Sayılı Çalışma Grubu çalışmaları yukarıda açıklanmıştır. Parçacıklar üzerinde çalışan **4 sayılı Çalışma Grubu** çalışmaları, kaynak, kapalı yerdeki hava ve dışardaki hava olarak üç kümede toplanmıştır. Çalışmalarda, açık havadaki parçacıkların ayırımı, ölçülmesi ve analizi yöntemlerine öncelik verilmiştir. Parçaların sınıflandırılması konusunda bir deneme yapılmıştır. Bu sınıflandırma ile ilgili husus III sayılı tabloda gösterilmiştir.

(TABLO : III)

PARÇACIKLARIN SINIFLANDIRILMASI

İlgili alan	Yüzeylerdeki kirlenme	Yüzeyin kirlenmesi (ve sağlık)	İnsan sağlığı (ve görünürlük)	Görünürlük ve insan sağlığı
Parça büyüklüğü (Mikrometre olarak)	>10	<75	1 - 10	<10
Parçanın kullanılan adı	Dökülenler	Havada asılı parçalar	Teneffüs edilenler	Duman, toz ve sis

(TABLO : II)

AZOT TAYİN YÖNTEMLERİ

NO_2	Griess Saltzman Huygen (Triethonolamia) Christie (As_2 O_3) Mor ötesi Kolorometri Kimyasal gazışı (Chimiluminescence)
No	Mn O_2 ile oksitleme Cr O_2 ile oksitleme Kimyasal gazışı (Chimiluminescence)
NO x	Fenoldisülfomik asit (PDS) yönetimi PDS Hızlı Nitrat elektrodu yöntemi Çinko ile indirgeme Denetimli potansiyel ölçümü Cr O_3 ile oksitleme O_2 ve O^3 ile oksitleme İndirgeme Ayrılan NO ve NO_2 tayini ve sonra toplama Kimyasal gazışı (Chimiluminescence)
NH_3	İndofenol (Indophenol)

Grup, dökülen, (yere düşen) parçaların ölçümü için bir tasarı hazırlamıştır. Seçilen yöntem Dünya Meteoroloji Örgütü'nün saptamalarına uygundur.

Ad hoc A Grubu ise üç konuda çalışmaktadır :

a) Terimler : Esas terimler ele alınmış ve bu çalışmada Dünya Sağlık Örgütü ile sıkı işbirliği yapılmıştır.

b) Numune Alma : Meteorolojik koşullar, coğrafî durum, yöntemlerin değeri ve sağlamlığı, aletlerin durumu gibi esaslar gözönünde bulundurularak numune yöntemleri saptanmaktadır.

c) İstatistik Veriler : Elde mevcut olan veya sağlanacak veriler değerlendirilmektedir.

ÖNERİLER

ENDÜSTRİ KURULUŞLARI İZMİT KANALİZASYON PROJESİ KAPSAMINA ALINMALIDIR

İzmit Ticaret - Sanayii Odası Bşk.
Şahabettin BİLGİSU

Suların kirlenmesi konusu Marmara Denizi'nin kapalı bir göl olması nedeniyle yalnız İzmit'teki veya İstanbuldaki bir fabrikanın değil, tüm Marmaraya kıyısı olan yörelerin sorunu haline gelmektedir.

Bölgemiz özelliklerine dikkat çekmek isteriz. Marmara Bölgesi yurdun diğer bölgelerine oranla şehirleşmenin en yoğun olduğu bölgedir. Yine bölgemizde İstanbul - Bursa - Kocaeli üçgeni yalnız bugünün değil, 2000 yıllarının da en yoğun sanayi merkezini oluşturacak bir üçgendir. Bu üçgenin bir köşesini oluşturan İzmit Körfezi bugün için Marmara Denizi'ni kirleten uç kaynaklardan en belirgin olanıdır.

Yapılacak çalışmaların başında kirleten kaynakları yerinde önlemek ve zararsız hale getirmek gerekmektedir. Ancak böylece kirlenmenin dağılmasının önüne geçilebilir.

Bu bölgede yaratılan millî gelirin %82'si tarım dışı sektörlerden elde edimektedir. Dolayısıyla bölge gelirinin en büyük kısmını oluşturan sanayiin gelişmesini önlemeye kalkışmak kuşkusuz akıllıca bir davranış ve yöntem değildir. Zira bu bölge ülkeyi finanse eder duruma gelmiştir. Amaç, kirlenmeyi önlemektir, ancak sanayi gelişiminin durdurulması olanaksızdır. Bölgemizde bir takım sanayi kurulmuştur, bunların ürünlerinden faydalanacak entegre veya yan sanayiler gelişecektir. Bu kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Kanımızca, kirlenmeyi önlemek ve atıkları tasfiye etmek, ortak sorunları çözümlemek amacıyla girdiğimiz bu çalışma için, birtakım merkezler seçip çalışmaları o alanlarda yoğunlaştırmak ve hızlandırmak zorundayız. Bu merkezler kirlenmenin kaynakları olmalıdır.

Adeta pilot bölge olarak adlandırabileceğimiz bu alanlardan biri ve en önemlişi de İzmit Körfezi'dir. İzmit özellikleriyle tipik bir sanayi merkezi görünümündedir. Bir boşaltma yeri olarak kullanılan körfezin kapalı bir görünüm arzetmesi burada olan kirlenmeyi artırmakta ve yavaş yavaş diğer yörelere dağılımına neden olmaktadır.

İşe pek çok noktadan başlamak yerine, İzmit Körfezin'den başlamak hem bize en kısa zamanda en optimist sonucu verecek, hem de buradan giderek sorunlara çözüm bulma olanağımız artacaktır. İzmit'in bir lâboratuvar haline getirilmesinin gerekli olduğu kanısındayız. Henüz bölgedeki birtakım yörelerin çevre sorunu yaratacak kadar hızlı bir sanayileşme temposu içinde ve düzeyinde olmamaları bizim için şanslı bir durumdur. İleride örneğin, bir Gemlik Körfezinde, Bandırma'da olabilecek kirlenme durumu buradaki bir lâboratuvar çalışmasının sonucu olarak büyük boyutlara ulaşmadan çözülebilecektir. Çünkü çıkabilecek sorunlar büyük bir olasılıkla saptanabilecek çözüm için gerekli yöntemler İzmit Körfezinde yapılmış olan laboratuvar çalışması nedeniyle bilinecek ve uygulamaya hazır olacaktır.

Bir başka konu, bizler açısından büyük önem taşımaktadır. Bilindiği gibi İzmit Belediyesi tarafından bir kanalizasyon projesi makro düzeyde teklif almak sureti ile yapılmaktadır. Sözleşmenin incelenmesinde anladığımıza göre, herhangi bir sınırlama konulmamıştır.

Bu projeler içinde endüstri artıklarının tasfiyesini de içine alan bir teklife katılacak firmaların bölgemizdeki sanayi kuruluşlarının atıkları üzerinde ciddî bir çalışma yapmamış oldukları bilgimiz içindedir. Ticaret ve Sanayi Odası ile Vilâyet'in çabaları sonunda körfeze atılan atıklar ve kirletme kaynakları ile önleme çarelerine ait avan projelerden oluşan bir çalışma elimizde bulunmaktadır. Halen Odamız bir teknik büronun kurulması hazırlıkları içindedir. Bu nedenle İzmit Belediye'sinin oluşturduğu kanalizasyon projesi ile bizim çalışmalarımızın ortak noktalarını saptamada sayısız faydalar olacağı kanısındayız. Şayet yapılacak çalışmaları birleştirme olanağı var ise, çabalar ve buna karşılık elde edilecek sonuçlar daha iktisadî olacaktır.

SANAYİ ARTIKLARININ DENETİMİ

Mlle M. NİSBET
Çeviren : Muzaffer UYGUNER

Yüzey sularını kirletme kaynağı olarak sanayi artıklarının denetimi, uzun yıllar boyunca zorunluk göstermiş; uzun süredir yalnızca birkaç uzmanlaşmış laboratuvar bu görevi yapar duruma gelebilmiştir.

Sanayileşmenin ve bunun sonucu olarak kirlenmelerin artışı ile çok geniş bir denetim zorunluğu belirdi ve Fransa'da, sularla ilgili olarak yürürlüğe konulan 1964 tarihli yasaya göre çeşitli örgütlerin kurulması ve varolanların da geliştirilmesi yoluna gidildi. Analiz laboratuvarları, havza ajansları, suların amenajmanı ile ilgili bölgesel hizmetler bu arada anılabilir. Kirli suların kalitesinin saptanmasına dönük laboratuvarları unutmamalıyız.

Artık bırakan suların arıtılması için uzman bir fabrika veya kuruluş, bir fabrikanın çeşitli artıkları arasında başlıca kirletme kaynaklarını da araştırıyor ise, artıkların birlikte arıtılması veya bazı kirlilik kaynaklarını ortadan kaldırmak için yapım yöntemlerinde değişiklik bakımından da bir inceleme gerekir. Böylece, her işyerinde, nümunelerin alındığı her yapım aşamasında durum ele alınmış olabilir. Aksine, yalnızca belirli bir kirletmenin kaynağı araştırılıyorsa, bir fabrikanın toplama yerinden nümune alınması yeterli olabilir; hattâ bu nümune artıkları tam temsil etmese bile sonuç değişmez. Bir arıtma istasyonunun işleyişinin denetimi de sözkonusu olabilir; bu arada, buraya giriş ve çıkış yerlerinden nümune alınması üzerinde de durulabileceği gibi, yalnızca artıkların gelişi sırasında da gereken işlemlerin yürütülmesi düşünülebilir.

Birçok nümunenin geliş sırasında alınıp analizi şarttır. Denetlemeleri yapan her laboratuvarın da, bazan paralel olarak, elde olunan sonuçları karşılaştırmaları zorunludur; bunun için de aynı veya benzer yöntemleri kullanmaları ve karşılaştırmaları kolaylaştırmak üzere benzer yöntemlerin kullanılması gerekir. Bu amaçla, çok dikkatle hazırlanmış bazı yöntemleri bir araya toplayıp yayımlamak yoluna da gidilmiştir. Gerçekten, değişik rapor biçimleri, karşılaştırmayı oldukça güçleştirmektedir. Fakat, bir tek yönteme bağlı kalınması da mümkün değildir; bazı laboratuvarlar böyle bir yola gidilmesini doğru bulmamaktadır.

Kimyasal yöntemler bakımından, içme sularının analizi için bazı Fransız standartları yayımlanmıştır. Kirlenme ile ilgili kıstaslardan bugün laboratuvarlarda kullanılanlar tam olarak standartlaştırılmamış olup, her biri ayrı bir uygulama yapmaktadır. Zaten bugün suların analizi için uygulanan yöntemler oldukça eskidir, kısmen değişikliklere uğramış ise de durum yeni sayılamaz. Genel bir değişiklik zorunlu görülmekte ve bu konuda bazı çalışmalar da yapılmaktadır. Önce, çok acele olan sorunlar ele alınmıştır. Oksijen azalması ve bazı organizmaların bozulması ile kendini gösteren organik kirlenme, ilk çalışma aşamasındaki başlıca kıstaslar arasındadır.

Herşeyden önce, oksijen olarak biyoşimik isteğin belirlenmesi gerekir: bu deney, belirli koşullarda, biyolojik yolla suyun emdiği oksijenin miktarını ölçmeye dönüktür; yani doğala yakın bir durumu saptamaktır. Biyolojik yöntemle, bu deneyin standartlaştırılması, laboratuvarlar arasındaki çok çeşitli deneylere karşın çok zordur.

Kimyasal yöntemle oksijen tayini, potasyum bikromat ile yapılmakta ise de bazı güçlükler yaratmaktadır.

Organik maddelerle ilgili olarak yapılan deneyler için daha başka deneylerle ilgili başka bir standart da bulunmaktadır. Bu da çürüyüp kokuşmalarla ilgilidir.

ÖNERİLER

MARMARA ÖLÜ BİR DENİZ OLMADAN ÖNCE

Dr. Vural YİĞİT
TBTAK. Uzmanı.

Pestisit kalıntıları (Tarımsal İlâç artıkları) hava, deniz ve toprak kirlenmesi yönünden yurdumuzda da önemini artırmaktadır. Marmara Denizi yöresi yüksek bir tarımsal potansiyele sahip olduğundan, tarımsal ilâç uygulaması da fazla olmakta ve kullanılan ilâç miktarı, bütün yurtta olduğu gibi bölgemizde de artmaktadır. Kullanılan ilâçların bazıları uzun yıllar bozulmadan kalabilmektedirler. Sulama ve yağmur aracılığı ile denizlere sürüklenen bu bileşikler, son olarak da denizlerde, göllerde birikmektedirler. Küçük miktarları dahi zehir etkisi gösterebilen bu kimyasal bileşikler, denizdeki canlıların yaşamasını güçleştirdiği gibi, bu canlılar üzerinde birikerek, yenilmesinde insanlara da zararlı olabilmektedir. Balıklarda cıva birikmesi ve cıva zehirlenmelerine yol açması, dünyadaki güncel kirlenme sorunlarından biridir.

Marmara Denizi yöresinde, özellikle İzmit Körfezinde tarımsal ilâç üreten fabrikalar vardır, çoğu da denizle ilişkilidir. Bu fabrikaların atıklarının nasıl bir işleme tutulacakları kesinlikle saptanmalıdır. Marmara Denizinin pestisit kalıntıları yönünden kirlenme düzeyinin ve bu kalıntıların deniz ürünlerindeki miktarlarının saptanmasında sayısız yararlar vardır. Bölgenin endüstriyel sorunlarını çözümlemek üzere kurulmuş bulunan TBTAK «Marmara Araştırma Enstitüsü» türlü ürünlerde pestisit kalıntılarını saptamak ve bunların azaltılması yollarını aramak için gerekli donanım ve elemanlara sahiptir. Bu tür analizler 3 yıldır sebze ve meyvalar üzerinde yapılmaktadır.

ÖNERİLER :

1 — Deniz sularında, özellikle İzmit Körfezindeki kirlilik etkenleri içinde pestisit kalıntılarının katkısı ve bunun tüm kirliliğe oranı saptanmalıdır.

2 — Deniz suyunda ve deniz ürünlerindeki pestisit kalıntıları ve genel kirlilik miktarı saptanmalı, bunun uluslararası toleranslar bakımından değerlendirilmesi ve önlenmesi yolunda çalışmalar yapılmalıdır.

3 — Bölgedeki tarımsal ilâç ve gıda endüstrilerinin atıklarının kirlenmeye etkisinin saptanması ve azaltılması yöntemlerinin aranmasına önem verilmelidir.

4 — Kalıcılığı fazla olan ilâçların kullanılmasını önleyici yasal önlemler alınmalıdır.

5 — Marmara Denizinin kirlenmesinin önlenmesi, var olan kirlilikten temizlenmesi konusunda kamu oyu yaratmak için birliğin çalışmalarına paralel olarak bir bilimsel kurul oluşturulmalıdır.

2 — Türk denizlerindeki (Özellikle Marmara'da) deniz trafiğinin yoğunluğuna karşın herhangi bir yasal önlem düşünülmemiştir. Marmara'ya giren bütün gemiler kirli su, petrol vb. artıklarını denize boşaltmakta ve bu durum hiç bir biçimde denetlenmemektedir. Bu Marmara'nın kirlenmesinde önemli bir etkendir. Endüstri artıklarının dökülmesi, batık gemilerin gelişigüzel sökülmesi (Denizi kirletmesi, deniz dibi doğasını bozması) nedeniyle bazı tür balıklar artık Marmara'ya girmemekte, yerleşmemektedir.

Ali GEVGİLİLİ — Marmara yöresinde giderek hava bozulmaya başlıyor. İsten, dumandan ve türlü zararlı gazlardan oluşan yepyeni atmosfer koşulları ortaya çıkıyor. Sayın Şirin, atmosfer koşullarını nelerle açıklıyorsunuz?

H. Avni ŞİRİN — Marmara yöresinde havayı bozan endüstriyel kuruluşlar, (Sayfiye yerlerinde kıyıların yağmalanmasında görüldüğü gibi) bölgenin avantajlı olması nedeniyle, Türkiye'nin bu kesimine yığılmışlardır. İzmit körfezinin özellikle kuzey yöresi! doğayı, havayı bozan kimya kuruluşlarıyla donanmıştır. Yığılımın başladığı 1955 yıllarında imar plânlarının bulunmaması, Sanayi Bakanlığının yerel örgütlere (İllere, belediyelere) danışmadan kurulma izni vermesi, fabrika kurma yarışını daha da hızlandırmıştır. İzmit'de Kâğıt, Derince'de Tarımsal ilâç, Yarımca'da Rafineri, Petro - Kimya, Yapay Gübre, Nişasta - Glikoz fabrikaları ta Karamürsel'e kadar bütün İzmit körfezinin kıyılarını bozacak boyutlara erişmiştir. Fabrika kuruluşlarında Sanayi Bakanlığına büyük görevler düşmektedir. Yeni kuruluşlarda yerel örgütlerden (Genellikle belediyelerden) ruhsat alma zorunluluğu vardır, ama uyulmamaktadır. Batı ülkelerinde fabrikaların denize verdiği atıkları, havaya saldıkları gazları önleyici kısıtlama ve zorlayıcı yasalaı vardır. Hoş bizde de bir Genel Sağlık Koruma Yasası vardır, vardır ama yetersizdir. Kanımca kirlenmenin önlenmesi görevi belediyelerle, birliklere verilmeli Sanayi Bakanlığınca da su ve hava kirletilmesi denetimi, titizlikle yapılmalıdır.

Ali GEVGİLİLİ — Doğanın bozulmasında bir başka etken de toplu ya da belirli baskılar altında gerçekleşen kötü yerleşmelerdir. Yürürlükteki yasalar bu tür yerleşmeleri önlemeye ne ölçüde yeterlidir, sayın Öztüre?

Avni ÖZTÜRE — 1930 yılında yürürlüğe giren, genel saptamalarda hemen hemen hiç değişiklik görmeyen 1580 sayılı Belediye Yasası, hızla değişen yurt ve dünya sorunları karşısında günün gereksinmelerine yanıt vermediği, giderek çağdışı kaldığı bir gerçektir. Yürürlükteki bu yasa ile doğanın bozulmasını önleyecek kötü yerleşmelere engel olmak ya da yön vermek olanaksızdır.

Daha sonra yürürlüğe giren 6785 sayılı İmar Yasası ile değişiklik yapan 1605 sayılı Yasa; ülkenin herhangi bir bölgesinin sosyal ve ekonomik yönden gelişmesini sağlamak amaciyle, ulusal plânlamaya bağlı olarak kamu yatırımlarını, yerleşme alanlarının dağılım ve uygulanmasını sağlıyacak metropoliten bölge plânlamasını öngörmüştür. Ancak, (1580 Sayılı Belediyeler Yasasına dayalı olarak) İmar Yasasının bu maddesinin yurdumuzdaki işlerliği kuşkuludur, kaldı ki, uygulaması da yoktur. Nedeni, yasalar arası çelişki ve yasalarda sorumlulukların saptanmamasıdır.

Türk belediyecilik tarihinde birlik ve beraberlik içinde çalışma isteminin öncüsü olarak oluşturduğumuz «Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği» bu konuya eğilmek gereğini duymuş, üye belediyeler arasında (Yerleşme alanlarının da saptanmasına olanak sağlıyacak) ortak sorunların çözümlenmesi amaciyle bir anket düzenlemiştir. Elde olunacak anket verilerine göre bir değerlendirme yapılacaktır. Ancak 1580 sayılı Yasa,

(Devamı sayfa 22'de)

intensive sea transportation for Turkish seas general and for Marmara in particular. All the wessels passing through Marmara are pouring dirty waters, oil and every kind of debris to the sea freely and no control is exercised on this subject. This is one of the chief factor for the pollution of the sea. The drainage of residue of industry to the sea, dismantling of the sunken ships at random and for other similiar reasons some kind of fishes either not entering to Marmara or not staying here any longer.

Ali GEVGİLİLİ : Air pollution in Marmara zone grew stronger with every passing day and atmosphere changes with smoke, dust and other harmful gases. Mr. ŞİRİN, what is the main reason for this pollution and the remady there of?

H. Avni ŞİRİN : Industrial establishment which deteriorate the nature and the air concentrated in this area due to its advantages provided by the very same nature and the sea. Northern part of İzmit bay is filled by chemical industries which detoriorate the air and nature in general more than any other establishment.

Due to non existance of a development plan in 1955 when the industrial concentration began and because the construction permits are given by the Ministry of Industries without consulting to local authorities speeded this concentration without any limit. Paper mill in. İzmit, agricultural chemical in Derince, refinery, petro chemical, fertilizer, starch and glucose industries in Yarımca are so extensive in scale that they deteriorate not only this area they reach even to the other coast to Karamürsel. In the establishment and localization of factories a great responsibility rest with the Ministry of Industries. There is a legal requirement that a permisson must be obtained from local administration (generally from municipal authorities) when a new factory is builded but this requirement is not fulfilled. In western countries there are many restrictions concerning the dranaige of refuses to the air. However we have a General Health Protection Law it is not effective. In my opinion the task of the prevention of the pollution should be given to municipal authorities, and the unions founded for this purpose and Ministry of Industry should control effectively the water and air pollution.

Ali GEVGİLİLİ : I think another reason for the detorioration of nature is intensive housing; Mr. ÖZTÜRE, in what extend the present laws are effective for preventing such unplanned housing?

Avni ÖZTÜRE : It is a fact that the Municipal Act no. 1580 passed in 1930 and almost unaltured to this date could not meet the requirements of our time which changes rapidly. Under this law I believe that it is impossible to prevent or to direct in any way the present unsuitable settlement.

In a later date with the Development Act no. 6785 and 1605 it is agreed that in connection with the national planning some metropoliten distric planning should be prepared for the local settlement areas in order to develop certain localities in economical and social respect. But this item of Development Act (in connection with Municipal Act no. 1580) is not applicable —and in fact not applied— in our country. The reason I think is the contradiction between the various laws and no responsibility were assigned to a certain authorities.

«Marmara and Straits Municipalities Union» which was founded first time in our municipal history with the intention to provide coordination and cooperation among the various

(Continued on page 22)

MARMARA FESTİVALLERİNİN KOORDİNASYONU

Onat KUTLAR
Türk Sinematek Yönetmeni

Bütün bölgelerimizde olduğu gibi Marmara Bölgesinde de hemen her kasaba, ilçe veya bucak yılın belirli mevsiminde ve özellikle yazın festivaller düzenliyor. Bu festivaller o yörenin özelliklerine, ürünlerine, tarihsel zenginliklerine uygun adlar taşıyor. Marmara Bölgesi yerleşme bölgelerimizin ürünleri ve tarihsel zenginlikleri bakımından ülkemizin en renkli festivallerinin düzenlendiği bölgemizdir. Geçmişte Erdek'te düzenlenen Tiyatro Şenliği'nden bugün Yarımca'da yapılan SANAT Şenliği'ne kadar bir çok festivali anımsıyoruz. Festivallerin yapıldığı kente, oranın halkına ve çevreye bir çok yararları olduğunu görmemek olanaksız. Çevre halkına canlı ve coşkun ortak eğlenceler, sanat gösterileri yaşatmak, yerli ya da yabancı turistlerin ilgisini çekmek, hepsi ayrı birer özellik taşıyan yurt köşelerini tanıtmak yönünden festivallerin değeri tartışılamaz.

Ulusal çapta önem taşıyan Antalya, Adana, İstanbul, Akşehir gibi kentlerimizde düzenlenen sanat festivalleri konusunda hazırladığım rapor, eleştiri ve konuşmalarda dikkat edilmesini önerdiğim bazı noktaları, bugün aralarında bir işbirliği sağlıyarak «Marmara Belediyeler Birliği» ni kuran kentlerimizin yerel yöneticilerine yeniden hatırlatmayı yararlı buluyorum. Öyle sanıyorum ki Marmara Bölgemizin dinamik belediye başkanları kendi sorunlarını daha kolay çözmek için gerçekleştirdiği bu yaratıcı birliğin varlığından festivaller konusunda da yararlanacaklardır. Bu noktalardan birincisi festival amaçlarının ve halkımızın sonsuz yaratıcılığını ortaya çıkarmayı amaçlayan bir festival için başarısızlık söz konusu değildir. Büyük kentlerin dışında kalan kasabalarımızda gerçek sanat ürünlerinin her zaman izlenemediği düşünülürse kaliteli yabancı ve yerli sanat topluluklarını yılın belirli bir haftasında bir araya getiren festival başarının ilk adımını atmış olacaktır. İkinci nokta kente gelen yabancı konukların en çok ilgilendikleri yerel halk sanatlarının toplu bir biçimde sunulması konusudur. Üçüncü nokta ise teknik anlamda organizasyonun iyi yapılması, yakın festivallerin üst üste çatışmaması sanatçıları amatör bir heyecana sürükleyecek olan ağırlama sorunlarının iyi çözümlenmesidir.

Hemen görüleceği gibi değindiğim üç önemli nokta da yakın kentler arasında iyi bir koordinasyonla çözümlenebilir. Kaliteli sanat toplulukları festivalin değerini yükseltir, ilgiyi artırır ancak biraz pahalıdır. Her kent bu toplulukları ayrı ayrı çağırmaya kalkarsa büyük paralar ödemek zorunda kalır. Oysa gerçekleştirilecek basit bir koordinasyon ard arda düzenlenen festivaller zinciri içinde bu toplulukların kısa aralıklarla bir kentten öbürüne geçerek gösteriler yapmalarını sağlar böylece hem toplam maliyet, hem de her belediyeye düşen pay azalır. Halk sanatlarıyla oluşturulan sergiler için ayrı şeyler düşünülebilir. Organizasyonlar Belediyeler Birliği'nin kuracağı uzman yada istekli kişilerden oluşan bir komitenin bilgili ellerinde daha mükemmel olur. Marmara kentlerimizi düzenledikleri festivaller dolayısıyla tanıtacak haber ve yazılar daha sistematik ve etkili bir biçimde yapılır. Marmara Belediyeler Birliği'ni kuran öncü belediyelerimizin bu ayrıntılı gibi görünen ama önemli sorunlara el atacağından hiç kuşkum yok.

DENİZ VE GÖLLERİMİZ İÇİN YENİ BİR BAKANLIK GEREKLİ

Ahmet ENÖN
Marmara Belediye Başkanı

Marmara Denizinin kirliliği ve çevre sorunları için ilk kez Marmara Adasında toplanan Marmara ve Boğazları Belediye Başkanlarının geçtiğimiz dönemde bir kez Yarımca'da iki kez İzmitte yaptıkları toplantılara getirdikleri öneriler ve sorunlar (Marmara için) birliğin gücü üstüne çıkmıştır. Denizlerimizin göller ve akarsularımız ile ve ayrıca birbirleriyle olan bağlantıları ve de bunlara çevre sorunları eklenirse ancak devlet gücü ile çözümlenebilir.

AYRI BAKANLIKLARDA AYRI GENEL MÜDÜRLÜKLER?

«Anadolu ve Trakya» yı birer yarımada sayarsak yarımadalar üzerinde kurulmuş bir ülke sayılırız. Denizle bu kadar içli dışlı bir ülkede deniz ve sahil şeritlerindeki tüm konuların plan ve programı yoktur. Su ürünleri ile ilgili Tarım Bakanlığına bağlı bir genel müdürlük vardır, sadece genel müdürlük merkez teşkilâtından oluşur. Daha çok araştırmaya dönük ve istatistik çalışmalarla yetinir. Deniz ticareti ve ulaşımı ise yine başka bakanlıkların kuruluşu içindedir. Kıyı kesimlerindeki yeni yerleşmelerde ise İl İmar Müdürlüklerinden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına kadar her dairenin ayrı, ayrı yetkileri vardır. Deniz kirlenmesinden, ticaretine, ticaretinden yeni yerleşme alanlarına kadar tüm sorunlarının yeni bir plana bağlanması ve bakanlıklar-arası bir koordinasyon sağlanmasının zamanı gelmiştir ve geçmektedir.

ARAŞTIRMALAR?

Türkiye Bilimsel ve Teknik araştırma Kurumu, İstanbul Tek. Üniversitesi ile diğer Fakültelerin bu konularda yerel araştırmaları vardır. Aslında bölgesel plan çalışmalarından önce bölgelerde genel bir envanter yapılması gereklidir. Böylece neyin varolduğu saptanıp, ondan sonra kullanılmasındaki şekiller tartışılmalıdır.

Envanter çalışmalarının bir bölümünde devlet dairelerinin aynı konularda birbirleriyle içiçe görev yapan ve bazan birinin yaptığını diğerinin bozduğu olasılığı bulunanlar ayıklanmalı görevler bir kuruluşta toplanmalıdır. Bakanlıkların her il ve ilçede müdürlük veya memurluk kuruluşları vardır. Tarım, Sağlık, İmar, Eğitim, Din Vb. Fakat denizlerimizle ilgili Liman Başkanlıkları ise muamele memurlukları durumunda kalmıştır. Göstermelik para cezaları bulunan eski «nizamname ve kanunnamelerle» yönetilir denizlerimiz. Örneğin, en yüksek para cezası 1.000 liradır. Geçenlerde yabancı bir tankerin İzmit Körfezine döktüğü tonlarca mazot ve sintine artıklarına ancak bin lira ceza makbuzu kesilmiştir. Oysa batı ülkelerinde böyle bir suç gemicilik şirketlerinin başına büyük işler açar. 1973 yılında Fransa'da geliştirilen siklonet 50 ve siklonet 100 cihazları denize dökülen akaryakıt ve artıklarını toplamak için kullanılmaktadır. Cihazın alınması ya da kiralanması büyük rakamlara ulaştığından, Avrupa Limanlarında denizi kirletmenin cezasında ayrıca denizi temizleme yükümlülüğü de vardır. Yoksa 1000 lira para cezasının bir gemi işletmesi için sözü bile edilmez.

ÇEVRE VE DENİZ DİBİ BOZULMASI

Büyük ve küçük yerleşim merkezlerinin yapı malzemesinde kullanılan kum ve çakıl, denizin kıyılarını ve deniz dibi yapısını kıyasıya bozmaktadır. Doğanın milyonlarca senede oluşturduğu doğal yapıda onarılmaz yaralar açılmaktadır.

Kıyılarında Avrupa - Asya'nın kucaklaştığı millî gölümüz sayılan Marmara Denizi ve diğer denizlerimizin kıyılarını herkes dilediği gibi kullanmaktadır. Turistik tesislerden endüstriyel kuruluşlara kadar her tür yapı yasaların boşluğundan yararlananlarca sahil şeritlerimize kondurulmaktadır. İmar Kanununu tadil eden 1605 sayılı yasa yetersizdir. Maddelerinde kesinlik taşıyan hükümler yoktur, yuvarlaktır. Anılan yasa Belediye teşkilâtı olmayan yerler için il idaresi kanununa atıf yapmıştır. Uygulaması güç aktarmadan, aktarmaya giden bir tutarsızlık sürüp gitmektedir. Belediyeler ise bu yasanın noksanlarından yurtdaşla veya yurtdaş Belediyelerle Danıştay Dava Dairelerinde uğraşmaktadır. Dava dairelerinde dosyalar yığılmakta, iş sahipleri huzursuz olmakta ve Belediyeler halk nazarında umacı durumuna düşmektedir.

BÖLGESEL PLANLAR

Her nekadar 1605 sayılı Yasa, bölgesel planların İmar ve İskân Bakanlığınca yapılmasını öngörmüşse de henüz bir adım atılmamıştır. Türkiye'nin sahil şeritleri, gölleri ve erozyon yükü taşıyan sel derelerinin bulunduğu alanlarda arazi kullanma en az 20 yıllık bir projeksiyona göre plana bağlanmalı ve yeniden kurulacak Bakanlıkla diğer yatırım bakanlıkları (Bayındırlık Bakanlığı gibi) koordine çalışmalıdır. Bu planlama çalışmalarının Envanter kısmında konuya girebilecek fakülteler yaz aylarında görevlendirilmeli, çalışmalar arasında konut ve bina yerleri yerel idarelerce karşılanmalıdır.

Böylece kıyı kesimlerinde neyin nerde yapılacağı ve ekonomik açıdan arazinin kullanılma şekli saptanmış olacaktır. Belediyelerin yaptırdığı imar planları da bu büyük planın detay çalışması olarak birbirini tamamlayacaktır.

Belediye imar sahaları ve mücavir sahalarında ihale yoluyla yapılan planlarda arazi kullanma tüccarca düşünüldüğünden arazi kullanma şehirleşmeyi kolaylaştırmaktadır ve kısa zamanda köy orjinalleri yanında blok yapılardan kurulu şehircikler doğmaktadır. Böylece yeşil sahalar azalmakta, kıyıların karakteri bozulmakta ve Belediye hizmetleri zorlaşmaktadır. Aynı konuttan bir çok kişi yararlanacağı halde yılda onbeş gün veya bir ay için hem arazi ve hem de sahil tekele geçmektedir.

ALT YAPI NOKSANLARI

Yeniden kurulan şehirciklerin hiç birisinde kanalizasyon sorunu çözümlenmiş değildir. Gün geçmez ki, gazetelerde «Lebiderya parsellenmiş arsalar» ilânı görülmesin köy kanunu ile idare edilen yerleşme merkezleri ile imar planı yapılmamış belediyeler hudutları içinde yasa boşluklarından yararlanılıp yapılan milyonluk yatırımlar zararlı ve kötü bir yerleşme olarak göze çarpmaktadır.

Gazetelerde plan ve maket fotoğrafı olarak ilân edilen ve satılan bu yerleşmelerde 50 m. deniz cepheli bir alanın arkadan geçen yola cephesi bazan *bir* kilometreyi bulur ve bu alan *içinde*

(Devamı 22 *nci sahifede*)

MARMARA BÖLGESİNİN GENEL JEOLOJİK YAPISI

Ayten YARGAN
Jeolog

Marmara Denizi İstanbul Boğazı ile Karadenize Çanakkale Boğazı ile Ege Denizine bağlanan ve Jeolojik devirler boyunca 2 büyük (dağ oluşu) orojenik hareketin tesirinde kalmış bir çöküntü havzasıdır. Kızıladalar adı verilen Kınalı, Burgaz, Heybeli ve Büyükada ile Marmara adaları bunun birer belirtileridir.

İki büyük Orojenik hareketin ilki birinci zaman (paleozoik) tabakalarının kıvrılmasına 2 ncisi ise 2. ve 3 ncü zaman formasyonlarının kıvrılmasına sebep olmuştur.

Bu sonuncu hareket bölgede tamamen durmuş değildir. Muhtelif yüksekliklerde bulunan deniz ve nehir taraçalara, Marmarayı boydan boya kateden ve İzmit Körfezini vücuda getirmiş olan Fay ve zaman zaman vukubulan yer sarsıntıları bu hareketlerin halâ devam ettiğini göstermektedir.

Marmara Bölgesini, Kuzey Anadolu deprem alanının batı kısmını teşkil eden Düzce - İzmit Körfezi kırık bölgesi, Marmara Denizindeki çukurluklar, Garos - Ekzamil fayı ve daha kuzey batıda Kavakdere Saros Körfezini teşkil eden Faylı çukurluk ve devamından geçen bir dislokasyon zonu boydan boya kat eder.

Marmara Denizini çevreleyen karaların jeolojik yapısı :

Haliç ile İstanbul Boğazının her iki kıyısı ile Rumeli yakasında Rumeli Kavağına, Anadolu yakasında Kavaklardan, Yakacığa kadar uzanan mıntıkada arazi, 1 inci zaman devoniyen devrine ait formasyonları teşkil eden kıvrımlı, kıvrıklı ve faylı killi şist ve grovaklardan meydana gelmiştir. Bunlar aralarında yer yer kalker blokları ihtiva ederler.

Yakacık ve civarındaki Alemdağ, Aydos ve Kayışdağı gibi tepelerle, Çamlıcalar yine 1 inci zaman silüriyen devri arazilerini meydana getiren ve dış etkenlere karşı çok dayanıklı olan arkoz ve kuvarsitlerden müteşekkildir.

Trakya tarafında surların dışından itibaren kuzeyde Karadenize, batıda Tekirdağ'a kadar uzanan arazi, 3 ncü zaman Neojen devrine ait münavebeli olarak devam eden killi, kumlu, kalkerli ve marnlı seviyelerden oluşmuştur.

Terkoz gölü cıvarında geniş kum yatakları bulunmaktadır. Bakırköy Vidos ve Safraköy yakınlarında açılan ocaklardan çıkarılan Kalkerler işlenmekte kireç imalinde ve yapı taşı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca bölgede birçok kil ocakları işletilmektedir.

Marmara Denizinin güneyinde Yalova'dan itibaren Arnavutköy - Mudanya ve Burgazdan geçerek daha batıya doğru uzanan arazinin güney tarafları en eski formasyonları teşkil eden ve indifai faaliyetler neticesinde teşekkül etmiş değişik donuk renklerde ve çok güzel tabakalanmış andezitik lavlardan müteşekkildir. Bunların üstleri kuvarsit, kalker, billüri şist ve andezit çakılları ihtiva eden aglomeralarla kaplıdır. Kıyı boyunca altta kalker kütleleri hakimdir. Mudanya Burgaz arası tahminen 250 - 300 m. genişliğinde alüvyonlarla kaplıdır.

4 ncü zamana ait kumlu ve çakıllı Alüvyonlar hemen bütün vadi zeminlerinde büyük derelerin birleştikleri yerlerde ve yüksekte kalan eski taraça zeminlerinde bulunur.

Marmara Denizine akan dereler bu Alüvyonları sürükleyip koylara doldurarak düzlükler meydana getirmektedir.

DÜNYA BATIYOR MU?

ÇEVRE KİRLENMESİ VE DOĞAL DENGENİN BOZULMASI

Yazan : **H. M. ENZENSBERGER** [1].
Çeviri : Orhan DURU [2].

Çevre kirlenmesi ve doğal dengenin bozulması her çağın sorunuydu, ama bu kadar önemli bir boyut kazandığı pek görülmemişti. İnsanoğlu her zaman yaşadığı doğal ortamı değiştirmekle ve kendine uydurmakla başlamıştı işe. Bu çabalar bir oranda hem doğal dengeyi etkiliyor hem de çevre kirlenmesine yol açıyordu. Aslında insanoğlunun doğaya karşı giriştiği savaş ayni zamanda uygarlıkların doğması biçiminde beliriyordu. Ama tarih boyunca uygarlıkların gelişmesi, savaşlar ve alabildiğine sömürüler yoluyla kimi bölgelerin çoraklaşmasını, çölleşmesini sağlıyordu.

İlk uygarlıkların belirdiği Akdeniz çevresi gemi yapımı için yüzyıllar boyunca uygulanan ağaç kesimi nedeniyle, ormanların azalması, tükenmesi, kıyıların çıplaklaşması olgusuyla karşılaşıyordu. Ortaçağda kentler her türlü sağlık koşulundan uzak pislik yuvasıydılar. İkidebir veba çıkardı buralarda. Öyleyse çevre kirlenmesi ve doğal dengenin bozulması yeni birşey değildi. Ama endüstri devrimine gelene kadar çevre kirlenmesi yerel kalıyor, yaygın etkileri pek görülmüyordu. Endüstri devrimiyle birlikte ve son yıllardaki endüstrileşme ile birlikte çevre kirlenmesi artık yaygın etkileri ile ölçülebilir, tehlikesi tartışılabilir duruma geliyordu.

Bugün yeryüzündeki fabrikaların % 90 ı yakıtları kullanıyor. Fosil yakıt-

---

1) H. M. ENZENSBERGER (Doğ. 1929) ilk kitabı «Kurtların Savunmasını 1957'de yayınladı. Kısa sürede üne kavuştu. Bir ara yurdumuza da uğrayan Enzensberger'in diğer yapıtları arasında ünlü «Havana Duruşması», «Anarşinin Kısa Yazı» Vb. var. Şimdilerde Batı Berlin'de KURSBUCH adlı dergiyi yönetiyor.

2) Orhan DURU (Doğ. 1933) usta bir öykücü, ünlü bir gazetecimizdir. Bırakılmış Biri, Denge Uzmanı, Ağır İşçiler adlarında üç öykü yapıtı var. Çevirileri de epey.

(Devamı 24 ncü sahifede)

Yurdumuzda ve Yöremizde Ulusal Parklar

Dergimiz ülkemizde yeni sayılabilecek bir çalışma olan ULUSAL PARK kavramını tanıtmayı görev bilmektedir.

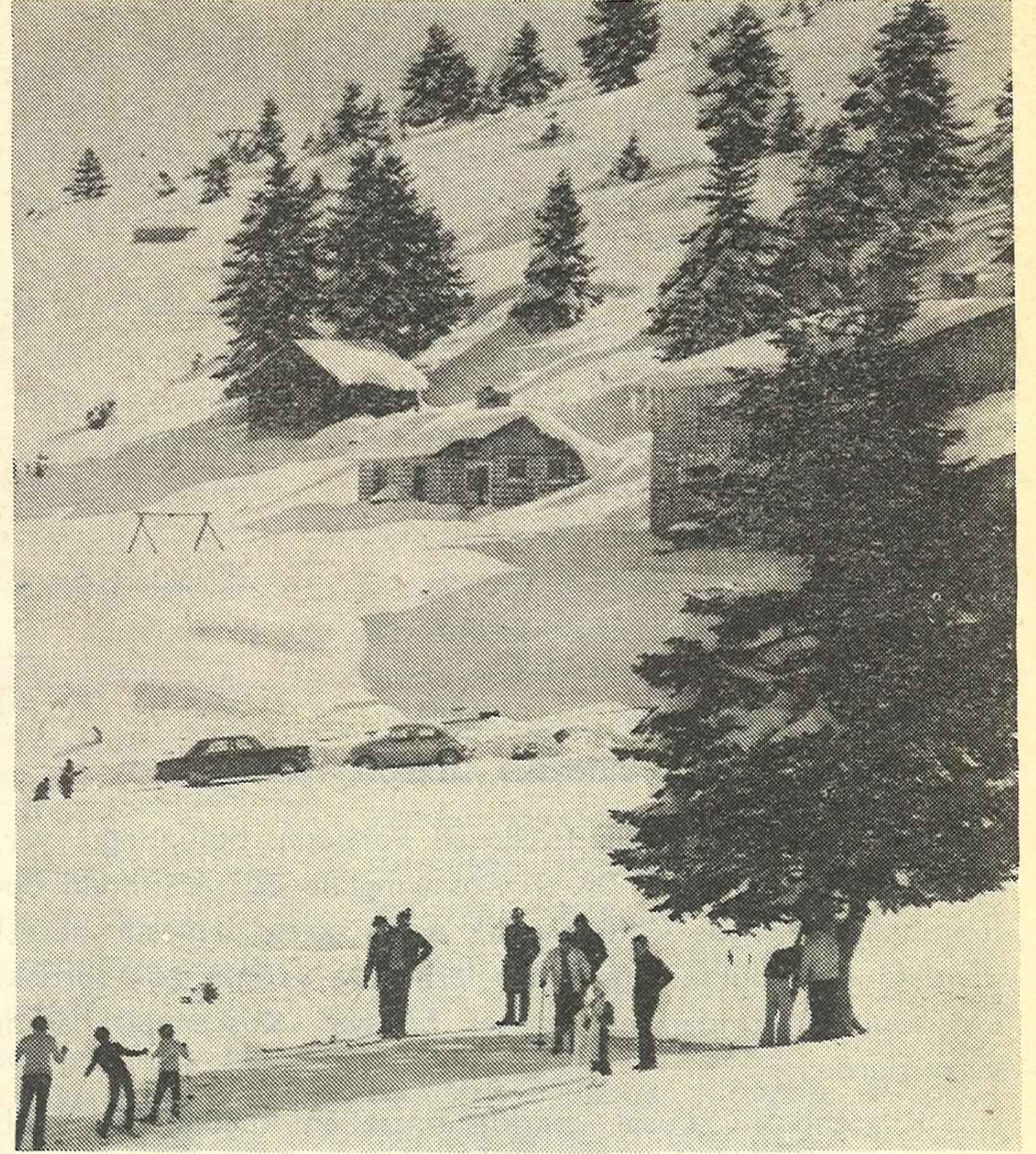
Umuyoruz ki ortaya konan çalışmalar dizisi ile dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de kısa sürede yaygın kitlelerin ilgi ve desteği kazanılsın.

Doğanın sonsuz güzellikteki değerleri, tarihsel kalıntıları ve öyküleri ile büyük çekiciliğe sahip kültürel kaynaklarımızı, rekreasyona [1]) olanak sağlıyan yörelerini bir yerin ULUSAL PARK olarak ayrılmasında veri sayıyor, bu verilerden bir ya da birkaçına sahip —Yöresiyle bütünlük gösteren— belirli büyüklükteki yöreleri de ULUSAL PARK olarak tanımlıyoruz.

Birlik Genel Sekreteri : **Avni ÖZTÜRE**

Ulusal park çalışmaları ülkemizde yeni bir kaynak kullanım biçimi olarak uzun dönemde sosyal, eğitsel, kültürel ve ekonomik yaşamımıza büyük katkıda bulunacağı için, bu sayıdan başlamak üzere öncelikle yöremizde var olan Ulusal Parklarla, uygulama girişimine geçilen Ulusal Park çabalarını yansıtacağız.

ULUDAĞ ULUSAL PARKI

Marmara bölgesinin en yüksek noktalarından birisi olan Uludağ yükseliminin doğal ve rekreasyonel değerdeki kaynaklarını yarınlara bozulmadan, değerinden bir şey yitirmeden saklayabilmek amacı ile 1961 yılında 11.380 hektarlık bir alan Ulusal Park olarak ayrılmış bulunmaktadır.

Yer yuvarlağının derinliklerindeki mağmanın kırıklar, çatlaklar boyunca yeryüzüne doğru yükselmesinden sonra mantar gibi katılaşması ile oluşan Uludağ Granit Batolitinin doruğu 2554 metre yüksekliğindedir. Etekten doruklara doğru çıkıldıkta değişen bitki örtüsü, doruk yöresindeki buzul gölleri, sürekli kar örtüsüne dayalı kış sporları olanakları bölgenin yenilenemiyecek doğal kaynaklarıdır.

Kullanım Dönemleri : Kış kullanımı 15 Aralık - 23 Nisan. Yaz kullanımı 1 Haziran - 15 Eylül.

Nitelikler : Kışın kayakçılık, yazın kampçılık, piknik, dağcılık, öncüsüz yürüyüşler, dağ kürleri.

Ayrıca, engebeler, engebelerle değişen çok türde bitki örtüleri, Uludağ'ın oluşumunu ve buzul atılımlarını araştırıp Uludağ'dan Bursa, Nilüfer çayı düzlüğünün doyulmaz göreyi görülebilir.

Ulaşım : İstanbul'a kara, deniz ve hava yoluyla bağlı olan Bursa, diğer büyük illere de kara yolu ile bağlıdır.

Bursa - Ankara 386, Bursa - Balıkesir 168, Bursa - İzmir 379, Bursa - Eskişehir 152, Bursa - Çanakkale 306, Bursa - İzmit 136 Km. dir. Bu yolların hepsi asfalt olup, bakım karşılıklı olarak sık sık sürdürülmektedir.

Konaklama - Yiyecek Hizmetleri : Sarıalan kamp alanından ya da 1. Oteller gelişim bölgesindeki telesiyej kuruluşlarından, otellerden, lokantalardan gereksinmeler karşılanabilir.

Turistik Belgeli Oteller : Uludağ yolu'nda AKÇAM (Tel. : 12 334), cennetkaya sırtlarında FAHRİ (Tel. : Uludağ 16), BÜYÜK OTEL (Tel. : Uludağ 5 - 21), YENİ BECEREN.

[1]) **Rekreasyon :** İnsanın boş sürecini hoşluk verici, *kendini yenileyici* olarak değerlendirmesi.

KUŞ CENNETİ ULUSAL PARKI

Manyas Kuş Cenneti Ulusal Parkının bulunduğu yer, 1/Nisan/1938'de Prof. Dr. C. Kosswing ile eşi tarafından bulunmuştur. Manyas Gölüne balık avına gelen profesör ile eşi kıyıdaki (Genellikle söğüt) ağaçlara yuva yapmış çok türdeki kuş topluluklarından esinlenerek buraya «Kuşcenneti» adını vermişlerdir.

Kuşcenneti ulusal parklarımızın en küçüğü olup göl, ağaçlık ve sazlardan oluşan alan 52 hektardır. Küçük oluşuna karşın barındırdığı kuş toplulukları, diğer canlılar nedeniyle en önemli Ulusal parklarımızdandır.

Kuşcennetinde kuluçka yapanlar, kışlayanlar, göç döneminde uğrayanlardan oluşan 200'den çok kuş türü saptanmıştır.

Mart başında gölün su düzeyi çok yüksek olup, ağaçların gövdesi su içinde kalır. Bu nedenle güney ülkelerinden buraya gelip, yuvalanan, kuluçka yapan kuş türlerinin yuva güvenceleri sağlanmış olur. Barınma ve beslenme olanakları da iyidir. Genellikle kuluçka yapan kuşlar arasında kaşıkçı, değişik türde balıkçıl, karabatak, pelikan, ördek, kaz, su tavuk-

(Devamı 24 ncü sahifede)

GELİŞMENİN BOYUTLARI

ENDÜSTRİYEL GELİŞME SINIRLANIP TÜKETİM SINIRLANMADIKÇA

Pittsburg kentinin kazanları soğumuştur. Detroit'in montaj konveyorları durmuştur. Los Angeles'te yıkımdan arta kalan sıska birkaç yeşil bitki, orta refüjü tarıma yatkın bir alan gibi gösterme çabası içindedir. Londra'da işyerleri karanlık, rıhtımlar başıboştur. Ukrayna tarım alanları elden çıkarılmış, traktörlerin hurdalığı durumundadır. Ren Nehrinin, Sarı Nehrin, Nil'in suları boz-bulanık akmakta, ağır kokular salmaktadır.

Düşsel değil mi? Hayır. İnsanlığın, gelişme ve ilerlemeye katkısı böyle sürekli olursa, işte insanoğlunu bekleyen korkunç sonuç. Bu, «Gelişmenin Boyutları» başlığı altında yapılan bir araştırmanın ortaya çıkardığı görüntü. Bu görüşün sahipleri ROMA KLÜBÜ'nün 70 saygıdeğer üyesidir. Bu grupta İtalya'da «Sevk ve İdare» danışmanlığı yöneten (Olivetti Şirketi eski başkanı) ekonomi uzmanı Aurelio Peccei, Japonya Ekonomik Kurumlar Federasyonu Başkanı Kogoro Uemura, İngiliz Ekonomik İşbirliği Bilimsel Çalışma Şubesi Gn. Md. Alexander King gibi ünlü kişiler bulunmaktadır.

Klüp 1968'de, insanlığın gelecekte uğrayabileceği büyük yıkımı ortaya koymak amaciyle Peccei tarafından kurulmuştur. Peccei amacı, «İnsanlığın gelecekte karşılaşacağı acı sonu daha iyi anlaşılır, elle tutulup, gözle görülür bir duruma getirmeye yarayacak bir araca gereksinmemiz vardı» diye tanımlıyor. Bu amacın gerçekleşmesi için Peccei, Volkswagen Vakfı tarafından verilen 250.000 Doları M.İ.T. (Massachusette Institute of Technology) kompüter uzmanı Dennis Meadows'un yönettiği uluslararası bir teknik kurula aktararak kendilerinden; «Bütün canlıların karşı karşıya bulundukları ana yıkımların neler olduğu» konusunu incelemelerini istemiştir.

Meadows ile ekibi, uzmanların düşünlerinden başlıyarak, dünyanın bilinen kaynakları, nüfus artış oranları, nükleer santrallerin yarattığı kirlenmeler vb. gibi çok daha zor ve deneysel yöntemlerle elde edilebilen bilgilere varıncaya kadar, çok yoğun bir alanı kapsayan bilgiler kümesini M.İ.T.'in büyük kompüterine verdiler.

Meadows'un yanıtlamak zorunluğunda olduğu soru : «Şu kaynakları sınırlı dünyamızda, daha ne sürece kadar artmaya, endüstri gelişmeye devam edebilir?» idi. Nüfus artışı nedeniyle insanların birbirini öldüreceği ya da bu nedenle açlıkla karşı karşıya kalacağını

Ednan ERKMENOL
İPRAŞ Gn. Md. Yardımcısı

ileri süren ilkel bilim adamlarının aksine Meadows'un bulgusu şu gerçeği ortaya çıkarmıştır : Yeniden yaratılması olanaksız kaynakların bitirilmesi, olasılıkla (Bugünün bireysel yaşamını her varlığın üstünde tutan) tüketicinin dünya nimetlerini pek oburca sömürmesi, uygarlığın sonu olacaktır.

ACI SONUÇ :

Olaylar, şu sıra birbirini izlemektedir. Endüstrinin güngünden gelişmesi, doğal kaynakların oburca kullanılması bahasına olmaktadır. Kaynakların azalması ham nesne üretimine yeni parasal kaynakların ayrılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu ise yeni kuruluşlara ayrılabilecek olanakların azalmasına neden olmaktadır. Bu evrede, olasılıkla 2020 yıllarında, kompüterin eğrileri hem birbiri ile kesişmeye hem de düşmeye başlarken nüfus eğrisi yükselmekte, endüstriyel verim yiyecek kaynakları eğrilerini geçmektedir. Yeni alanlarla ilgili yatırımlarsa, olması gerekenin altına düşmekte endüstriyel temeller çökmeye başlamaktadır.

Bir kurtuluş yolu bulmak amaciyle Meadows diğer bazı ilkeler ortaya koymuştur. Örneğin, okyanusların dibinde henüz bilinmeyen çok büyük doğal kaynak rezervlerinin var olduğunu kabul etmiştir. Bu olasılığı kompütere verdiğinde elde ettiği sonuç, endüstri gelişimin çok hızlanacağı, bunun sonucu ortaya çıkacak kirlenmenin ise atmosferi de geçip onun üstündeki katlara kadar yayılacağı biçiminde olmuştur. Peki, kirlenmeyi denetim altında tutabilecek yeni bir takım apereyler yapılamaz mı? «Doğal» diyor kompüter, olanak vardır. Ancak bu takdirde nüfus, toprağın kendisini beslemek üzere yetiştirebileceğinin üstüne çıkacaktır. Başka bir deyimle, teknolojik ilerleme, aslında azalmış bulunan doğal kaynakların daha da azalmasının nedeni olacaktır. Bu arada doğayı daha çok kirletici maddeler ortaya çıkacak, işsizlik büyük oranda artacak, sosyal çatışmalar önlenemez duruma gelecektir.

Kirlenme önlense, doğum oranı yarıya indirilse, yiyecek üretimi iki katına çıkarılsa, durum nasıl olurdu? Bu varsayımda kompütörden istenmiş, olunan sonuçlara göre Meadows bulgularını «Bütün gelişme projeleri, çöküntü ile sonuçlanacaktır.» tümcesiyle özetlemek zorunda kalmıştır.

Buna karşın Meadows'la ekibi, insanlığın karşı karşıya bulunduğu bu yıkımdan kurtarmak için, bir öneri ileri sürmüştür. Bu öneriye göre, 1975'de başlamak üzere her türde endüstriyel gelişme durdurulmalıdır. Nüfus artışı doğum ve ölüm oranları dengelenerek denetim altına alınmalıdır. Yatırımlar endüstriyel alandan kirlenme ile sonuçlanmıyacak yeni kuruluşlara kaydırılmalı bu yeni kuruluşların verimi eski endüstriyel kuruşların verimini aşmalıdır. Düşünce ve saplantılar değişmeli, her gün yeni özdeksel eşya ve olanaklar edinmek yerine insanların istemi eğitim, rekreasyon gibi alanlara dönüştürülmelidir.

Şunu belirtmekte yarar vardır. Raporda bir nokta dikkati çekiyor. O da kendisini ilerleme ve gelişmeye vermiş adamış insanoğlunun, bu davranış ve tutumunu nasıl değiştirebileceğinin açık bir tanımının yapılmamış olmasıdır. İşte bu nedenle Meadows, bu tanımı yapmaya yarıyacak kompüter araştırmaları için yeni parasal kaynaklar bulma uğraşı içindedir.

Bu konuda, çaba gösteren tek kuruluş Roma Klübü değildir. İngiltere'de yayınlanan «Ecologist» dergisi de geçen haftaki yayınında 22 sayfasını bu konuya ayırarak insanoğlunu bekleyen yıkımlara değinerek, endüstriyel gelişmenin ivedi durdurulmasını önermiştir. Söz konusu yayın, önemini bulguların kompüterle elde olunmasından almakta, buna ek olarak ileri sürülen so-

---

1) TİME'den özetlenerek çevrilmiştir.

(Devamı 27 nci sahifede)

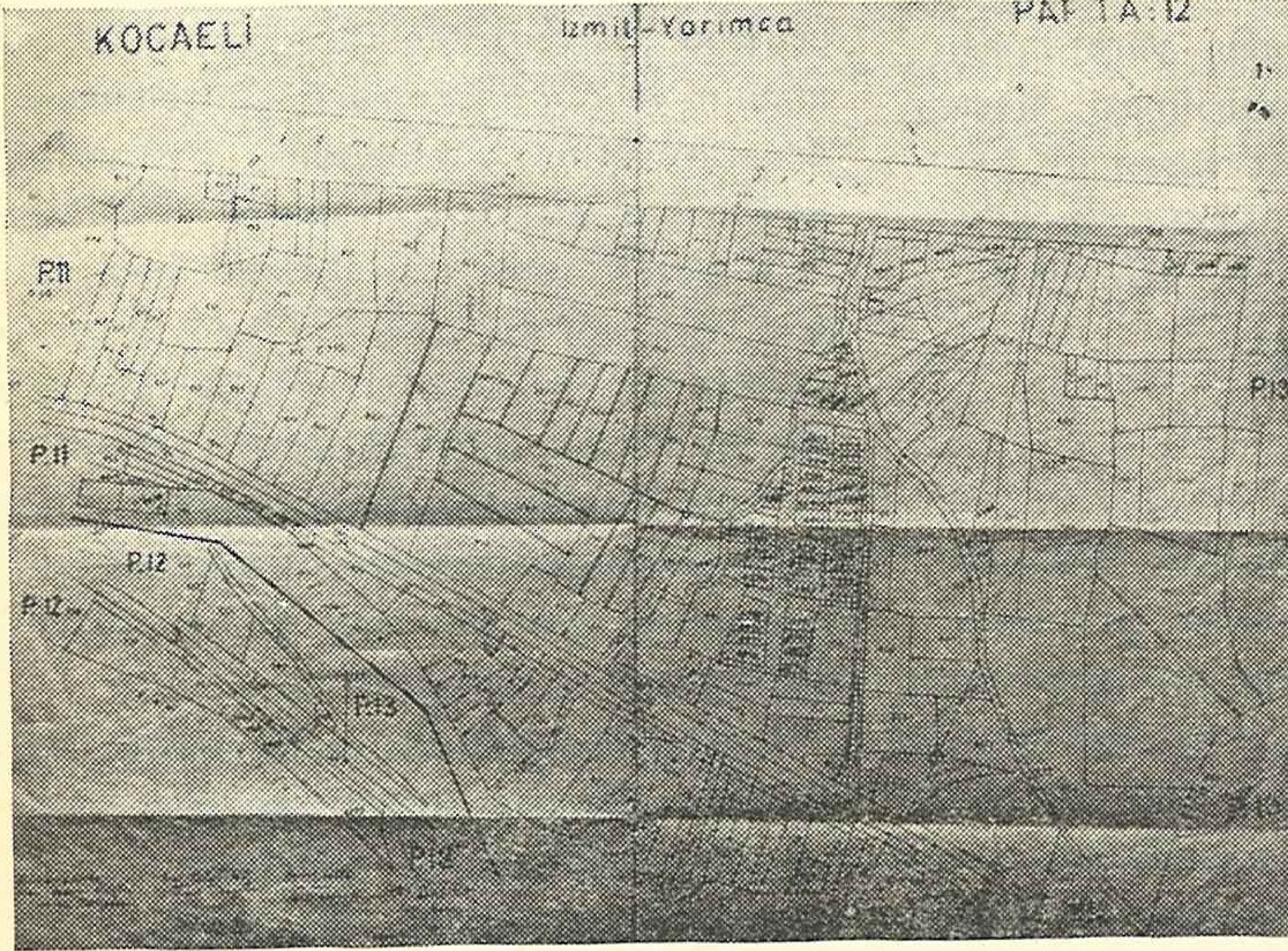
YARIMCA BELEDİYESİ ARSA DÜZENLEME ÇALIŞMALARI

Harita ve Kadastro Mühendisi : **Halil SOYKAN**

Kentleşmenin kırsal alanlardan endüstri bölgesine akın eden nüfusun kentlerde yeni büyük zorlukları da beraber getirmekte olduğu bilinmektedir.

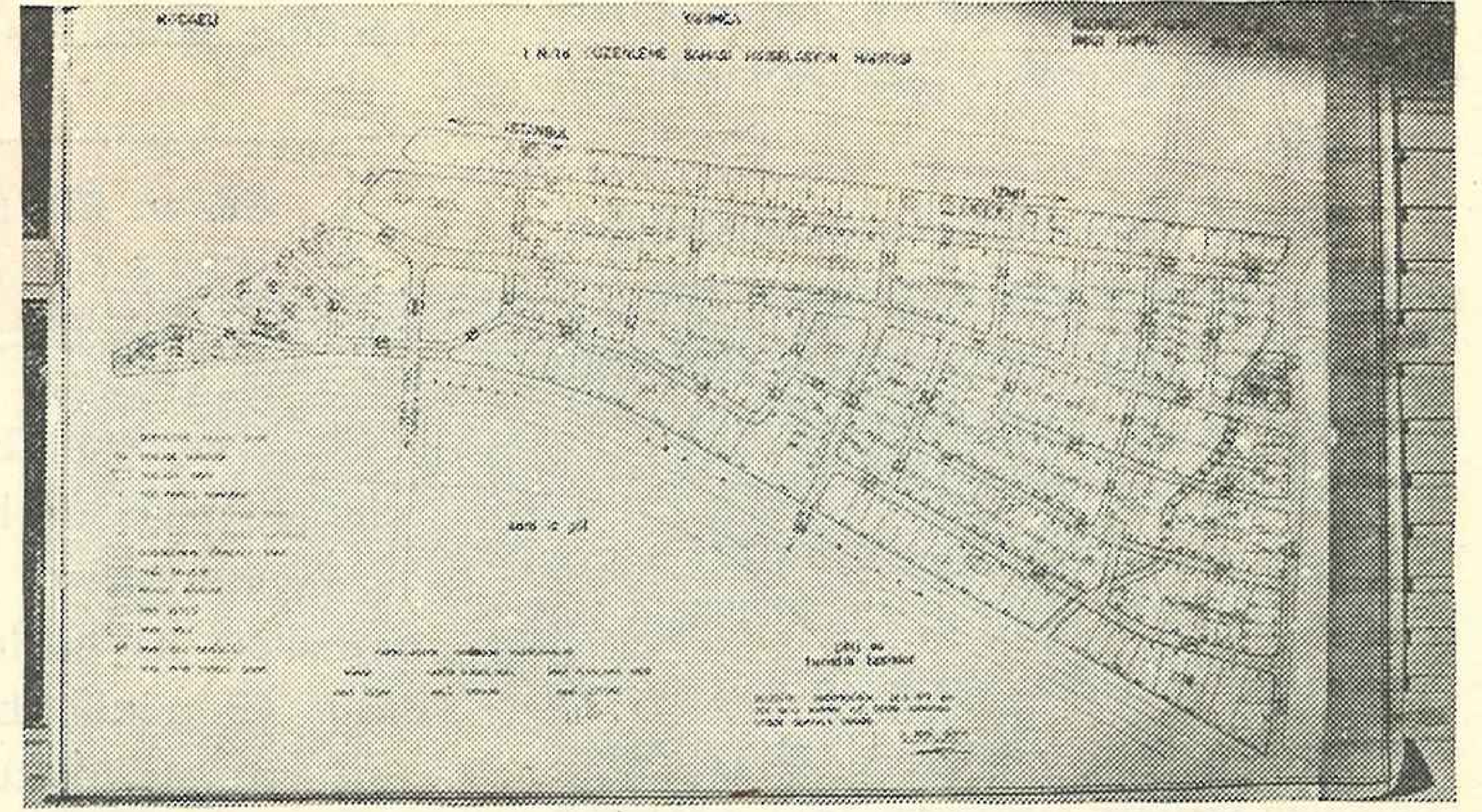
Alt yapı kuruluşlarının yetersiz ve belediye olanaklarının sınırlı ve kısıtlı oluşu endüstri bölgelerindeki kentlerde hızla gecekonduların artması neden olmaktadır.

İmar planlarının öngördüğü yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi ve konuya tahsisi gereken alanları istimlâk parası ödemeden halkın hizmetine açabilmek, düzenli kentleşmeya sağlamak, alt yapı kuruluşlarını daha rahat halkın hizmetine sunabilmek için 6785 sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesinin Belediyelere vermiş olduğu yetkiye istinaden; Belediyemiz onanmış imar planlarına göre başkanlıkça tensip

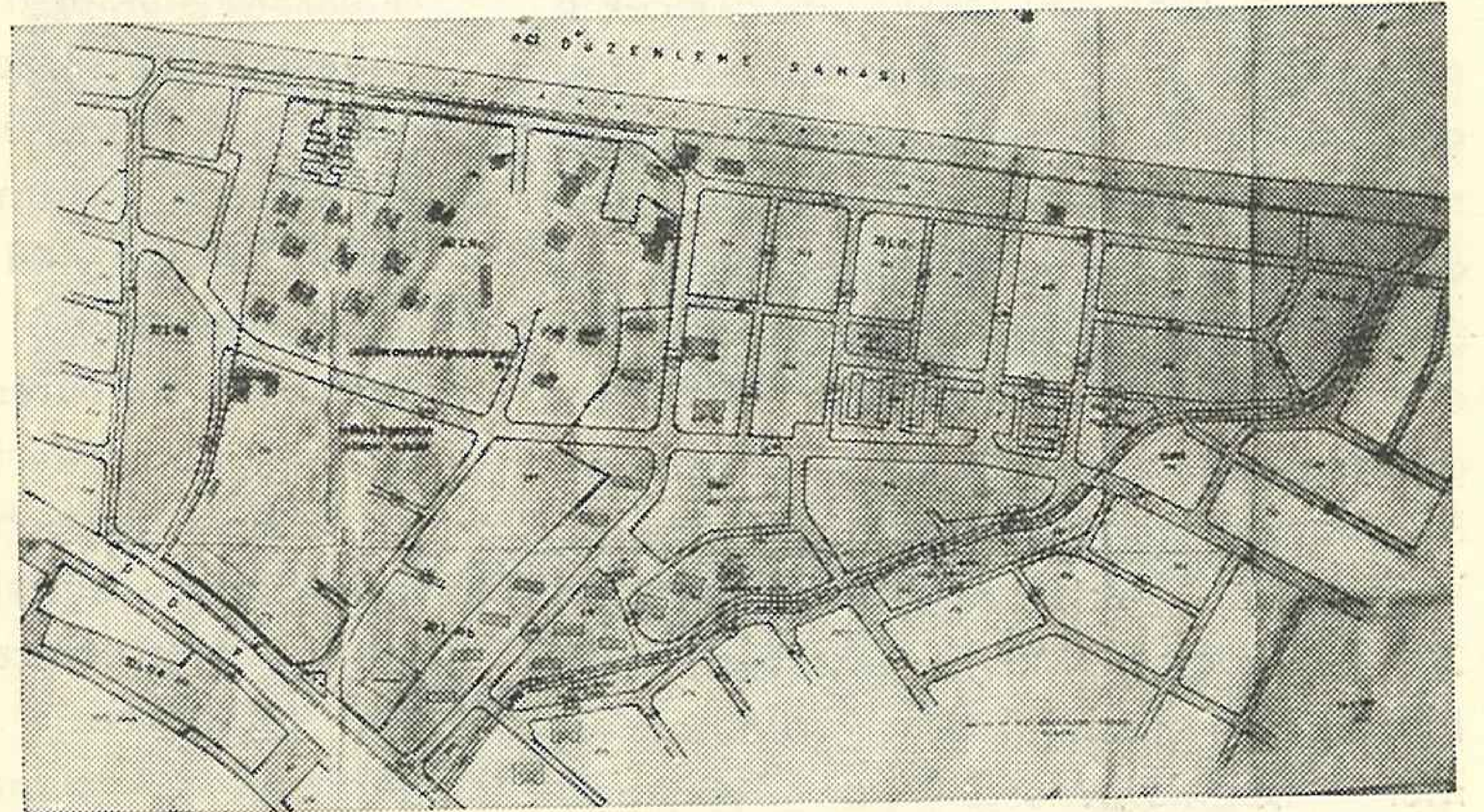

edilen 25 hektarlık 171 eski kadastro parselinden oluşan (Şekil 1) de görülen haritadaki saha pilot bölge seçilerek Belediyemizin Fen İşleri Müdürlüğüne bağlı olarak kurulan İmar - Harita Şubesinde üç fen memuru, bir harita - kadastro mühendisi bir mimar, bir imar kontrolörü, iki yan elemanlardan oluşan teknik elemanlar tarafından beş aylık bir sürede 1/2000 ölçekli grafik kadastro paftaları 1/1000 ölçekli tatbikat haritalarına dönüştürülmüş, hazırlanan tatbikat haritaları da 6785 sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesine dayanılarak İmar ve İskân Bakanlığı Belediyeler Teknik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan yönetmeliğe göre; işlem yapılmıştır.

Yasanın sınır olarak tespit ettiği % 25 düzenleme payı olarak; düzenleme sahamızda bulunan kamuya ayrılan yerlerin miktarı bu bölgede bulunan kadastro parsellerinden değerlendirme resmî karşılığı % 24 düzenleme payı alınarak 40.000 m² lik yeşil alanlar ve imar yolları Belediyemiz istimlâk parası ödemeden kamu yararına ayrılmıştır. Eski kadastro sahiplerine de düzgün imar parselleri ayrımı yapılmış, dağınık, düzensiz, arazi parçaları değerlendirilmiş (Şekil 2) de görülen haritada 33 imar adasından, iki tanesi çocuk bahçesi, bir tanesi ilkokul alanı, geri kalanı imar adaları, İmar Kanunu ve tüzüğüne uygun olarak parselasyonu yapılmış, eski sahiplerine teslim edilmiştir.

Düzenlenen parselasyon haritası, 6785 sayılı İmar Kanununun 45 nci maddesi ve tüzüğün 30 ncu maddesine istinaden askıya çıkarılmış, halkın yapılan imar uygulamalarına büyük ilgi göstermesi yeni düzenleme alanlarının açılmasına büyük istek duyduğu anlaşıldığından, bu çalışmalarımız yeni 45 hektarlık bir alanda sürdürülmektedir.

Yasanın Belediyelere verdiği bu yetkiye dayanılarak, belediyelerimizin maddî olanaklarının kısıtlı ve sınırlı oluşu, kamulaştırma parası ödiyerek kamuya ayrımı gereken yerleri alabilmesine olanak vermiyordu. Görülüyor ki, belediyelerimiz bünyelerinde kuracakları Harita Şube Müdürlükleri aracılığı ile 6785 sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesine göre konuya ayrımı gereken yerleri imar planları doğrultusunda kamulaştırma parası ödemeden yapabilirler.

Bütün belediyelerimizin aynı çalışma içerisine girerek halka daha iyi, ucuz hizmetler götürülebileceği kanısındayız.

BİRLİK HABERLERİ

KORUKÖY ALTINDAKİ HURDA GEMİ TERSANESİ KAPATILDI.

Çanakkale Boğazı Ilgardere mevkiinde Koruköy altında hurda gemi sökümü için bir tersane yapıldığını birliğe bildiren Gelibolu Belediye Başkanı Sayın V. Namık Uraz'ın şikâyeti üzerine, birlikçe;

İçişleri, Sanayi ve Teknoloji, Turizm ve Tanıtma, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanları ile Çanakkale Valisine aşağıdaki telgrafla başvurulmuştur :

«Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı 16/10/1974 gün, Çevre Sağ. Md. 5240/9040 sayılı genelgeleri doğrultusunda; Millî Savunma, İçişleri, Maliye, Ulaştırma, Bayındırlık, Sanayi ve Teknoloji, Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanlıkları ile Devlet Plânlama Teşkilâtı, Genel Kurmay Başkanlığı Müsteşarlar düzeyinde alınan karar uyarınca :

Gemi söküm işleri ile tersanelerin İzmir Aliağa (Taşlıkum - Ilıca Burun) arasında yapılacağı illere tamim edilmesine rağmen Çanakkale Boğazı Ilgardere mevkiindeki Koruköy altında gemi sökümü için tersane kurulmasına izin verildiği öğrenilmiştir. Marmara Denizinin ortak sorunlarından olan konu üzerinde gerekli ilginin gösterilerek tersane kurulması işinin durdurulmasını, bu tür işlerin tamimde saptanan yerde yaptırılmasına buyruklarını arz ederim. Birlik Başkanı : Erol Köse».

Konuyla ilgili Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından alınan 13/6/1975 gün Özel Kalem 554 no.'lu yazıdan, adı geçen tersane yapım işinin durdurulduğu anlaşılmıştır.

YARIMCA SÜPERFOSFAT FABRİKASININ DUMAN VE DENİZE VERDİĞİ ATIKLAR DENETLENİYOR

Yarımca Belediye Başkanı H. Avni Şirin'in 35/351 no.'lu acele yazısı üzerine :

İçişleri, Sanayi ve Teknoloji, Turizm - Tanıtma, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanları ile Kocaeli Valiliğine şu telgrafla başvurulmuştur :

«Yarımca Belediyesi sınırları içindeki Süperfosfat Gübre Fabrikasının 1500 metrelik kıyı şeridini kapsıyan alanda duman ve denize verdiği atıklarla meyva ağaçları ile su ürünlerine giderek insan sağlığına büyük zarar verdiği Yarımca Belediyesinin benzeri ekli yazılarından anlaşılmaktadır.

İnsan ve doğa sağlığına zarar veren konu üzerinde gerekli ilginin gösterilerek fabrika hakkında gerekli yasal işlemin yapılmasına buyruklarınızı saygılarımla arz ederim. Birlik Başkanı : Erol Köse».

Konuyla ilgili olarak Kocaeli Valisi Sayın Ertuğrul Ünlüer'in yaptırdığı inceleme sonucu :

«Yarımca'da kurulu Gübre Fabrikasının yöreye büyük zarar verdiği, flor ve kükürt dioksit gazı yaydığı, bitki ve su ürünlerine olduğu kadar insanlar için de son derece tehlikeli ve öldürücü tahribat yaptığı saptanmıştır. Yeni Yarımca Gazetesi : 16/5/-975 günlü başyazısı».

Bu konuyla ilgili olarak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı da fabrika çalışmalarını denetlemek amaciyle teknik ekiplerini Yarımca'ya göndermişlerdir. Bakanlıklar düzeyinde alınacak karar ilgiyle izlenmektedir.

MARMARAYA GİREN YABANCI BANDRALI GEMİLERİN DENETİMİ İÇİN GÜMRÜK VE TEKEL, ULAŞTIRMA BAKANLIĞI İLE LİMAN BAŞKANLIKLARINA BAŞVURULDU

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliğinin hudutları içinde yer alan Liman Başkanlıkları ile Gümrük - Tekel ve Ulaştırma Bakanlığına;

«Marmaraya giren ve çıkan yabancı uyruklu gemilerin sintine sularını boşalttıkları ve bu yolla Türk Turizmine ve su ürünlerine, dolaylı olarak ulusal gelirimize büyük ölçüde zarar verdiği» belirtilerek, «Gerekli önlemlerin alınması için Çanakkale, Gelibolu, Tekirdağ, Silivri, Gemlik, Mudanya, İstanbul ve Kocaeli Liman Başkanlıkları ile Türk kara sularına giren yabancı gemilerin kara sularımızdan çıkıncaya kadar gümrük muhafaza memurlarının nöbet tuttukları dikkate alınarak Gümrük Muhafaza memurlarının nöbette oldukları süre içinde gerekli denetimin (Sintine sularının da kapsamına alarak) yapılması için Gümrük ve Tekel Bakanından ilgileri arz olunmuştur».

MARMARA VE BOĞAZLARIN ORTAK SORUNLARINI SAPTAMAK İÇİN GENİŞ KAPSAMLI BİR ANKET DÜZENLENDİ

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği Ana Tüzüğü ve genel kurullarının aldığı ve bundan sonra alacağı kararlar doğrultusunda, Marmara Denizi ile Boğazların ortak sorunlarını çözümlemek, birliğe olanaklar yaratmak ve yaratılan olanaklar oranında üye belediyelerin götürülecek hizmetlerden yararlanmasını sağlamak amaciyle (Marmara Denizi ile Boğazlara kıyısı bulunan tüm belediye, köy ve il özel idareleri arasında) geniş kapsamlı bir anket düzenlenmiştir. Anket verileri 14 ilkede toplanmıştır :

1 — Belediyenin adı,

2 — Belediyenin kuruluş yılı,

3 — Belediyenin nüfusu, bütçesi, yatırımların harcamalara oranı, son toplu iş sözleşmesi ile personele yasalarca yapılan zamların belediyelere yükümlediği miktar, fon borçları, alınan yardımlar,

4 — Beldenin halihazır haritası, İmar Plânının olup olmadığı, değişiklik görüp görmediği, yeni zorunluklukların olup olmadığı, gecekondu sorunu, uydukent yapım istemi,

5 — Belediyelerin hudutların kapsamına giren ulusal park, orman, kırsal, yerleşim alanları, mücavir saha alanı, kıyı şeridi uzunluğu,

6 — Belediyelerin yapmakla yükümlü olduğu hizmetleri götürecek kuruluşların olup olmadığı,

7 — Belediye hudutları içindeki endüstriyel kuruluşlar, atıklarını denize verenler, vermeyenler, yeni girişim olup olmadığı,

8 — Beldeden geçen ana ulaşım yolları, istasyonları,

9 — Beldedeki turistik amaçlı kuruluşlar, yeterli olup olmadıkları, kapasiteleri,

10 — Personel durumu, yeterli olup olmadığı,

11 — Başka kurum, kuruluş, örgütlerle birlikleri, ortaklıkları olup olmadığı,

12 — Birlikçe ortaklaşa yapılmasını öngördükleri belediye hizmetleri (Zabıta, İtfaiye, Sağlık, Mezbaha, Ulaşım, Temizlik vb.) gibi,

13 — Hizmetlerin görülmesinde komşu kurum, kuruluşlarla anlaşmazlıkları,

14 — Anket kapsamına girmeyen dilek ve önerileri saptayacak anket verileri, birlik genel sekreterliğince değerlendirilip, uyulması gereken kural, yöntemler Birlik Encümeni kararı uyarınca

Marmara ve Boğazları Turizm Belleteni

— Birliğimiz üyesi belediyelerin turizm ve tarihsel yönden tanıtılmasını amaçlıyan bu yazı dizisinde birliğimizin en büyük kenti İSTANBUL için bir genelleme yapmayı uygun bulduk. İlerde kitap olarak derleyeceğimiz belletenimizin üye belediyeleri tanıtılmasında büyük bir boşluğu dolduracağına inanıyoruz. Saygılarımızla. —

CAMİLER

Sultanahmet Camisi :

Bu camiye «MAVİ CAMİ» isminin verilmesini anlamak bir turist için çok kolaydır. İç duvarları kaplayan mavi çiniler hem renkleri bakımından ve hem de kapladıkları alanın genişliği yönünden çok çarpıcıdır. Parlak aydınlıktan içeriye giren insan her açıdan yansıyan mistik ışınların ve serinliğin etkisine kapılmaktan kendisini kurtaramaz. Bu cami dünyada altı minareli tek cami olması ile de dikkati çekicidir.

TOURISM BULLETIN OF MARMARA AND STRAITS UNION

In this serial which is designed to introduce the member municipalities in respect of tourism and history we intended to give a general pjcture of Istanbul, our biggest member city. We believe that the bulletins which will be collected in book form in future will help to provide a general idea about the member countries.

MOSQUES :

The Blue Mosque :

It is easy for a tourist to understand the nickname, «Blue Mosque», given to the Sultan Ahmet Mosque. The blue tiles covering the interior are striking both for their color and the immense area over which they are displayed. Stepping in from the bright sunshine, one cannot fail to be affected by the cool,

birliğin ilk genel kurulunda kesinleşecektir. «Birlik Encümeninin 29/5/1975 gün 2 No. lu Kararı».

MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ

2.000.000 TL. sermayeli Basım - Yayım A. Ş. Kuruyor.

Birlik, Türkiye'deki tüm belediyelere gerekli basılı evrakı karşılayacak, yayınlarını sürdürecek «Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği Basım - Yayım A. Ş.» adı ile şimdilik 2.000.000 TL. olarak saptanmış bir ortaklık kurulması, gerekli ön hazırlıkların yapılması için genel sekreterliği yetkili kılmıştır. «Birlik Encümeni 29/5/975 gün 4 No. lu Kararı».

KIYI ZABITASI YETİŞTİRİLMEK ÜZERE BİRLİKÇE KURS AÇILIYOR

Üye belediyelerde (Enaz ortaokul mezunu birer memurun) kıyı zabıtası ve buna benzer hizmetlerde görevlendirilmek üzere bir kurs açılması birlik encümenince karara bağlanmıştır.

Mart/1976 ayında Ankara'da açılacak ve 3 ay sürecek kurs için Türk Belediyecilik Derneği, İller Bankası, Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ile TBTAK'ın ve diğer bilim kurumlarının katkısı sağlanacaktır.

MARMARA YÖRESİNDE BİRLİK MOTORLU ARAÇ PARKLARI YAPILACAK

Birlik bölgesi içinde üye belediyelerin yararlanması amaciyle 3 - 4 motorlu araç parkı yapılmasına, parka birlik üyesi belediyeler ya da birlik adına gereksinilen motorlu araçları almağa (Hibe kabulü dahil) Birlik Başkanı Erol Köse'ye Birlik Encümeni yetki vermiştir.

Üye belediyeler arası yapılan anket değerlendirmelerine göre Marmara yöresinde 3 - 4 Motorlu Araç Park merkezi kurma olanakları saptanıp, çalışmalara geçilecektir. «Birlik Encümeni 29/5/1975 gün 7 No. lu Kararı».

BİRLİK, MERKEZİ İÇİN İZMİTTE BÜRO KAT, ANKARA'DA BİR İLİŞKİ BÜROSU VE MİSAFİRHANE KİRALIYOR

Birliğin İzmit'de birlik merkezi için bir büro kat kiralaması ayrıca Ankara'da birlik işlerini izlemek, üye belediyelerin Ankara ilişkilerini sağlaması amaciyle bir büro ve buna bağlı misafirhane kiralaması işi karara bağlanmıştır. Yapılan ilişkiler sonucu birliğin Ankara'da kuracağı büro ve misafirhane için Kocaeli Belediyeler Birliği ile ortaklaşa çaba göstermesi, ilişki büro ve misafirhane giderlerinin ortaklaşa ödenmesi, Ankara ilişkilerini sürdürmek için (Genel Sekretere bağlı olmak koşulu ile) bir memur atanması işi gerçekleştirilmiştir.

ÖNEMLİ NOT : «Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği» nin Ankara büro adresi ile büro amiri kesinleşmiştir.

Adresimiz : İzmir Caddesi No: 45/9. (Telefon : 18 37 27) - Kızılay/ANKARA

Ankara'da izlenecek işleri olan üye belediyelerimiz, birlik merkezine başvurmadan Ankara Büro Amirliğimizle ilişki kurabilirler.

ÜYE BELEDİYELER ARASI HABERLEŞME OLANAKLARI

Birlik üyesi belediyelerin ana sorunlarından olan deniz ve kara yangınlarıyla buna bağlı kurtarma işlemlerinde haberleşme olanaklarının İzmit Belediyesinin bu konudaki girişimleriyle ortaklaşa yürütülmesi ve yürütmede birlik başkanına yetki verilmesi kararlaştırılmıştır. Keltepedeki vericinin tüm Marmarayı kapsamına alacak nitelikte kuvvetlendirilmesi için Birlik Başkanı Erol Köse ilgilileri uyarmıştır. Yaşamsal değeri olan sorunun yılbaşına kadar çözümleneceği umulmaktadır.

VAN GÖLÜNE KIYISI BULUNAN BELEDİYELER BİR BİRLİK KURUYOR

Birliğimizin kurulmasından esinlenen Van Belediyesi, Millî Savunma Bakanı Sayın Ferit Melen'in önerileriyle Van Gölüne kıyısı bulunan belediyeler arasında bir «Belediyeler Birliği» kurulması için girişimde bulunmuştur.

Van Belediye Başkanı Sayın Tayyar Dabbağoğlu'nun isteği doğrultusunda «Van Gölü Belediyeler Birliği» nin oluşumu için Ana Tüzük ve Yönetmeliklerin hazırlanması için gerekli bilgi ve dökümanlar Van Belediyesine gönderilmiştir.

Belediye hizmetlerinin daha etken biçimde halka yansımasını sağlamak amaciyle kurulmasında sonsuz yararlar bulunan birliklerin oluşumu için her türlü yardımda bulunacağımızı tüm ilgililere sevinçle duyururuz.

A. Ö.

Süleymaniye Camisi :

Türk mimarı SİNAN tarafından muhteşem KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN adına yapılan bu cami zarafet ile ihtişamın birleştiği duygusunu verir. Bulunduğu yer ve mimari güzelliği İstanbul'a çarpıcı bir siluet kazandırır.

Rüstem Paşa Camii :

Mimar Sinan'ın diğer bir eseri olan bu onaltıncı yüzyıl camisi İznik'te yapılan ve büyük bir sanat eseri olan çinileri ile meşhurdur. Çiniler üzerinde kırk farklı tipte lâle desenleri bulunmaktadır.

Eyüp Sultan Camii :

İslâm aleminin en kutsal yerlerinden biri olan bu camiye girmekte hiç bir güçlük yoktur. Hz. Muhammedin sancaktarı olan Eyüp Sultan'ın mezarının yanında inşa edilmiştir. Cami aynı zamanda halkın dilek ve adaklarda bulunduğu bir yer olarak da meşhurdur.

Yeni Cami :

Onyedinci yüzyıl çinileri konusunda bilgisi bulunanlar için bu camiyi ziyaret etmek ayrı bir değer taşır. Cami eski Galata şehrinde köprü ve Halice yakın Eminönünde bulunur.

Nuruosmaniye Camii :

Turistler bu camide gene onsekizinci yüzyıl Türk barok stilinin bir örneğini bulacaklardır. Cami Kapalı Çarşının ana giriş kapılarından bir üzerinde bulunmaktadır. İnce minareleri gözleri gökyüzüne doğru çeker.

Fatih Camii :

Onsekizinci yüzyılda yapılan Fatih Camisi'nin karmaşık yapısı Osmanlı çağının dinî mimarisinin tipik bir örneğidir. Caminin surları içinde bir mezarlık FATİH'in KABRİ medreseler ve mescitler vardır.

İstanbul'daki bütün camileri ziyaret etmeye kalkışmayın... Çünkü aşağı yukarı burada 450 cami vardır. Fakat yukarıda adı geçenler yapıldıkları çağın tipik eserleri olup, ziyarete değer yerlerdir.

MÜZELER.

Atatürk Müzesi :

Atatürk'ün bir zamanlar oturduğu bu eski evde Türk Kurtuluş Savaşı ile ilgili birçok önemli belge görülebilir. Bina Atatürk'ün eşyaları ile doludur.

Arkeoloji Müzesi :

Arkeolojiye ilgi duyanlar Anadolu toprakları üzerinde dörtbin yıl boyunca doğup gelişen onbeş uygarlığın eserlerini görmekle bir hayret duygusuna kapılacaklardır. Bu eserler ülke boyunca yapılan yüzlerce arkeolojik kazının meyveleridir.

Ayasofya Müzesi :

İlk defa İmparator Konstantin tarafından M. S. 360 yılında inşaat ettirilmiş ve daha sonra 532 - 537 yılları arasında imparator Jüstinyen tarafından, yeniden yaptırılan bu muhteşem eser, eski İstanbul'a eşsiz bir mimari yapı kazandırmıştır. Aslında kilise olarak yaptırılan bu eser, İstanbul'un fethinden sonra camiye dönüştürülmüş ve şimdi ise, müze olarak yararlanılmaktadır. Bizans mozayikleri ile sanat eserlerinin ihtişamı ziyaret eden turistlerin hayranlığını kazanmaktadır.

Askerî Müze :

Hilton Otelinden yürüyerek gidilebilecek bir mesafede bulunan bu müze askerî eşyaların sergilenmesiyle meşhurdur. Ziyaretçiler hergün öğleden sonra saat 3.00 ile 4.00 arasında mehter takımının günlük çalışmalarıyle karşılanırlar.

(Devam edecek)

mystical light reflected from every angle. This mosque is unique in that it is the world's only one with six minarets.

Süleymaniye Mosque :

Built by famous Turkish Architect Sinan for Sultan Süleyman the Magnificent and Lawgiver, Süleymaniye gives one a feeling of power combined with elegance. Its situation and architectural beauty present Istanbul with a stunning silhouette.

Rüstempaşa Mosque :

Another work of Architect Sinan, this 16th century mosque is notable for its fine collection of tiles produced in Iznik, ancient Nicea. The tiles have 40 different stylized tulip designs.

Eyüp Sultan Mosque :

There is no difficulty in entering one of the holiest places in the Islamic World. All one needs is the respect due this mosque, built near the tomb of the flag bearer Eyüb of Prophet Mohammed. The mosque is also well known as a place where people come to make wishes.

Yeni Cami :

Well worth a visit, particularly for those with a knowledge of 17th century tiles, it is situated at the Eminönü, or Old City side of the Galata Bridge and Golden Horn.

Nuruosmaniye Mosque :

The tourist may gain some understanding of the Turkish Baroque style of the 18th century from a visit to this mosque, located at the entrance to the Covered Bazaar. Its distinctive minarets drawing the eye upwards embellish the city's skyline.

Fatih Mosque :

The complex construction of the Fatih Mosque built in the 18th century is typical of the religious buildings of the Ottoman age. Within its walls, it contains a cemetery, mousoleum, and a huge complex of Study and worship buildings.

Don't try to visit every mosque in Istanbul—there are about 450, but the ones mentioned above are typical of their period and worth any tourist's time.

MUSEUMS

The Atatürk Museum :

In this old house, where Atatürk once stayed, can be seen many important documents about the Tukish Revolution for Independence of 1923. The building is full of Atatürk's possessions.

The Museum of Archeology of Istanbul :

Those who are interested in archeology will be impressed when they see collections of the 15 civilizations which have flourished in Turkey over the past 4,000 years. They are the fruits of hundreds of archeological excavations undertaken in this country.

The Ayasofya Museum (Saint Sophia) :

First built by the Byzantine Emperor Constanze in 360 A.D. then reconstructed by the Emperor Justinian between 532 - 537 A.D., this magnificent example of architecture rises with unconquerable dignity in old Istanbul. Originally a church, converted to a mosque after the conquest of Istanbul and now a museum, this superb building wins tourists' admiration for the splendor of its Byzantine mosaics and artwork.

The Military Museum :

Located within walking distance of the Istanbul Hilton this museum is famed for its amazing array of military articles. Guests are welcome at the Mehter Band (the original band of the Janissary soldiers) daily practice at the Military Museum between 3.00 - 4.00 p.m., except Mondays and Tuesdays.

(Continues)

(üye de olsa) belediyelere bu alanda plâtonik düzey dışında yetki ve sorumluluk tanımadığından, ne oranda başarıya ulaşacağımız kuşkuludur.

Kanımca belediyelerle ilgili yasa ve tüzüklerde, yerleşme alanlarının yalnız yerel belediye meclislerince değil, daha üst düzeyde (Diyelim, birliğimiz gibi) bölge örgütlerince de onanması zorunluluğunun, yasal olarak sağlanması gerekmektedir.

Bu yasal koşul sağlanmadıkça, belediyeler özenle kendi sınırlarında kötü yerleşmelere olanak vermeseler bile, bitişik belediyelerde, köylerde, giderek örgüt bulunmayan yerlerdeki kötü yerleşmeler süregelecektir.

Ali GEVGİLİLİ — Sonuç olarak, Marmara'da çevre bozulması ve deniz kirlenmesi sorunlarına değinen forumda ortaya şu görüşler çıkmaktadır :

1 — Marmara, Türkiye'nin yerleşme ve endüstri potansiyeli açısından en gelişkin yöresidir. Kentler, beldeler hızla gelişmekte ve bunların kanalizasyon, su, sorunları içinden çıkılmaz bir durum almaktadır. Bunların metropoliten plânlama anlayışı içinde ve birbirleriyle bağlantılı olarak ele alınması artık kaçınılmaz duruma gelmiştir.

2 — Marmara yöresinin büyük sorunu, endüstrileşmedeki kötü yerleşmelerdir. Geniş çapta endüstriyel atık veren ya da hava kirlenmesine yol açan birçok kuruluş Marmara yöresinde yer almaktadır. Bu kuruluşların atıklarının doğa ve insan sağlığına zarar vermiyecek nitelikte önlemlerinin aşama aşama gerçekleştirilmesini sağlıyacak bir plânın yapılarak yasal zorunluluklar getirilmelidir.

3 — Marmara yöresindeki kirlenme etkisini turizm'de ve deniz ürünlerinde olumsuz biçimde göstermeye başlamıştır. Bir dönemde dünyanın en güzel çok türde balığın bulunduğu Marmara'da, balık görünmez duruma gelmiştir. Önlemler alınmazsa, yirmi yıl içinde Marmara bir ölü deniz durumuna gelecektir.

4 — Marmara yöresinin bir başka sorunu da kıyılarının çok düzensiz biçimde yağmaya uğraması ve yerleşim açısından yanlış, estetik bakımdan da çirkin konut birimlerinin ortaya çıkmasıdır. Bu, belediyelerin aralarında geniş bir işbirliğine girişerek, yerleşme yerlerini toplu, daha üst düzeyde bir örgütün denetiminde büyük bir plânlama çerçevesinde uygulamaya geçmeleri yoluyla önlenebilir.

SONUÇ OLARAK : Türkiye'de 1930'lardan kalma belediye yasasında çok köklü değişikliklere gidilmesi ve belediyeler arasında bütünleyici örgüte yönelinmesi, yeniden yasal olarak tanınacak yetkilerle sorumlulukların titizlikle işletilmesi artık ertelenemiyecek bir zorunluluktur.

municipal administration arranged a questionnaire about the establishment of settlement areas in order to solve the common problems. An evaluation will be made according the replay reveived. But since the Act no. 1580 assignes no responsibility and power on this point to the municipal authorities I am doubtful if can achieve any positive result within a short time.

In my opinion the settlement areas should not established by the local municipal authorities alone; some power must be given to a higher administration such as this Union, and proper control on this point should be provided.

Unless this legal steps were taken it is obvious that even some municipal authorities would not allow unproper settlement the others just in the neighbuorhood will not pay due attention on this point.

Ali GEVGİLİLİ : As a result of our discussion I think we can summerize the subject as follows :

1. Marmara is the most concentrated area in respect of settlement and industrial potantial. The towns and provinces are developing so rapidly that city services such as drainage, running water and other requirements are not met adequately, and it is a very urgent task that these problems should be dealt in cooperation and coordination between the concerning administrations.

2. The acute problem of Marmara is the unproper settlement and industrilization. Many factories and establishments which cause air and water pollution are situated on this sea. Legal steps should be taken in order to prevent this situation and necessary plan must be prepared on this subject.

3. Pollution in Marmara reached to an extend that now it effects both tourism and sea products; thus at present it is hardly possible to find any kind of fishes where untill a recent time this sea could sustain most varied of sea products. Unless the necessary measures are taken Marmara will be a dead sea within 20 years.

4. Another important problem in this region is the haphazard housing and building sites and the plunder of the coasts. This can only be prevented by some overall planning which must be prepared by the unions and submitted to the approval of higher authorities.

CONCLUSION : Radical changes be made in the Municipal Act of 1930 which is outdated in many respects and some power and responsibility be assigned to municipal authorities to form suitable unions to solve these problems.

DENİZ VE GÖLLERİMİZ İÇİN YENİ BİR BAKANLIK GEREKLİ

bloklar yükselir, denizden faydalanmak için kişi başına belli bir alan hesap edilmesi gerekir, bizde bu hiç bir zaman düşünülmez örneğin, Kumburgaz ve Yalova sahilleri gibi. Avrupa'da kişi başına 62 m². kumluk alan hesap edilmiştir. Böylece 100 kişilik bir yerleşmeye 600 m² lik alan (plaj) gerekli. Biz bunu 1150-200 kişiye kadar çoğaltsak idare edelim desek neyse, bizde bir kişiye bir metre kare alan zor düşüyor bu tip yerleşmelerde.

ENDÜSTRİYEL KURULUŞLAR.

Endüstriyel kuruluşlar amortismanı en çabuk ve en kolay olacak şekilde sanayicinin istediği yere, istediği gibi kurulmakta genel plan olmadığı için yer aranmamaktadır. Beldeye fabrika kazandırmak için zararlılık kolaylaştırılmaktadır. Yeniden kurulacak Bakanlık kıyı kesimlerindeki tüm yapılara ruhsat verirken, alt yapı için belli bir harcı almalı ve toplanacak bir fonda plan harcamalarında kullanmalıdır.

Deniz ve göl kirlenmelerinde akarsular yoluyla çok uzaklardaki köy ve kasabaların verdiği zararlar hesap edilmeli ve plan uygulamasında katılma payları alınmalıdır.

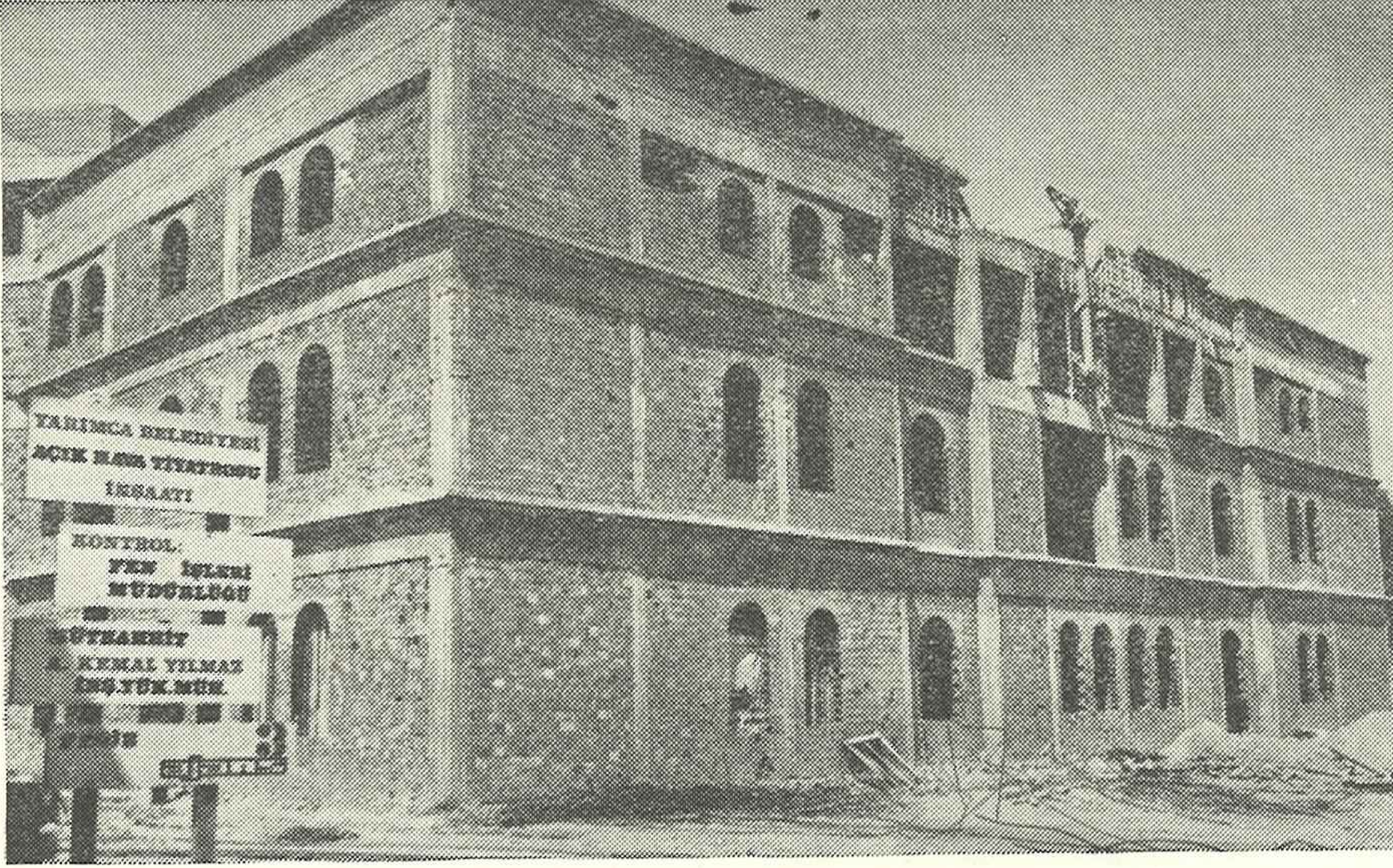
DENİZ TİCARET BAKANLIĞI KURULMALI.

Deniz, göl ve akarsularımızdaki kullanma, Ticaret ve Ulaştırma için yeniden bir bakanlık kurulmasında zorunluk vardır. Bu bakanlık ülkemizin sosyo ekonomik yapısına yenilik ve diriliş getirecektir. Böylece modası geçmiş yasaların yerine çağa uyan yeni yasalar gelecektir.

YARIMCA SANAT SİTESİ

AÇIK HAVA TİYATROSU — GÖRSEL SANAT'LAR MÜZESİ — KENT KİTAPLIĞI

Tiyatro Bölümü 26. Temmuz. 1975 Cumartesi Günü 4. Yarımca Festivali Hizmetinde.

YARIMCA SANAT SİTESİ / Önden Görünüm.

1. Kat : Tiyatro Kulisi,
Dekor Yapım Yeri,
Stüdyolar.

2. Kat : Okuma Salonu,
Arşiv Odaları,
Yönetim Odası.

3. Kat : Sergileme Salonu
Sinema - Afiş Arşivi
Tiyatro Arşivi
Foto Stüdyosu.

EMEĞİ GEÇENLER

Mimarî Proje ... ... : **Yük. Mimar Günfer ATABAY**
Statik Hesaplar ... ... : **Yük. Müh. Sunay ÖZMEN**
Üstencisi ... ... :. **Müteahhit Yük. Müh. A. Kemâl YILMAZ**
Müze - Kitaplık Düzeni ... : **Mimar Mümtaz YAMAÇ**
Uygulama - Denetim ... ... : Yarımca Belediyesi A.
Belediye Başkanı : **H. Avni ŞİRİN**
İmar - Plân Koordinatörü : **Avni ÖZTÜRE**
Fen İşleri Müdürü : **Yük Müh. Özcan MUTLU**

Yük. Müh. Müteahhit

A. KEMÂL YILMAZ

Firması Tarafından Üstlenilen Sanat Sitesi İnşaatı Ocak / 1974'de Başlamış, Temmuz / 1976'da Sona Erecektir.

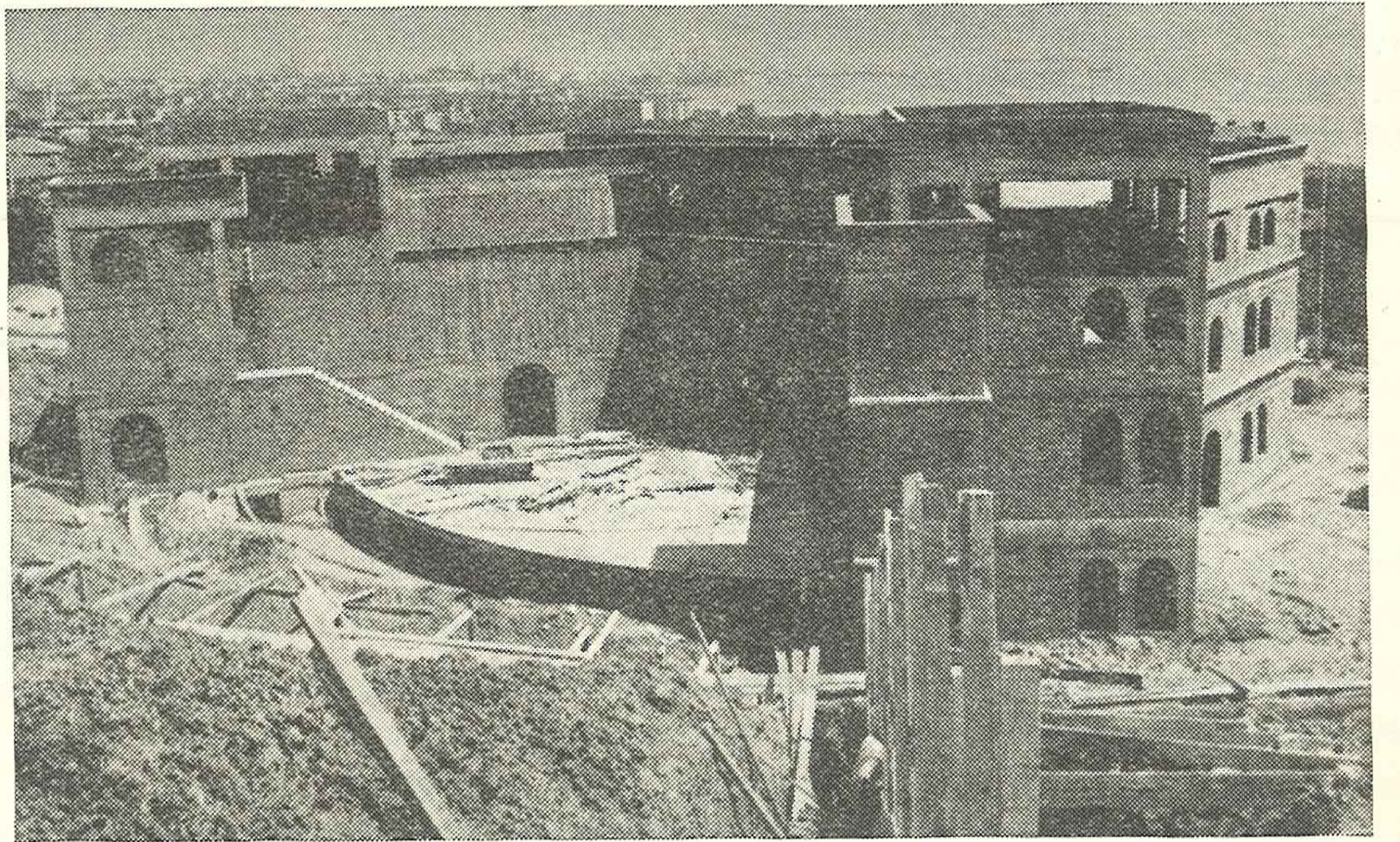
— İnşaatlarınız İçin —

A. Kemâl Yılmaz

Yük. Müh. Müteahhit

Koca Mansur Sokak Cami Pasajı
68 / 10 Şişli — İSTANBUL

Tel. : 40 33 99

YARIMCA SANAT SİTESİ / Anfi'den Görünüm.

A. KEMAL YILMAZ

YÜKSEK MÜHENDİS MÜTEAHHİT

ların başlıcaları; kömür, petrol ve doğal gazdı. Bu yakıtlar yakıldığı zaman atmosfere başka maddelerle birlikte bol miktarda karbon dioksit çıkarıyordu. Yapılan hesaplara göre bugün atmosfere her yıl 20 milyar ton karbon di oksit karışıyor. Bu gazın bir bölümü bitkiler tarafından özümleme için, başka bir bölümü denizlerin yüzeyi tarafından emiliyor. Ama geri kalanı atmosferde kalıyor ve havadaki karbon di oksit oranı yılda binde 2 oranında artıyor. Artık hızı da her yıl çoğalıyor. Dünyadaki fosil yakıtlar tükenince bu kirlenme duracak ama, o zamanadek meydana gelen artışın atmosfere ve dünya iklimine ne gibi etkiler yapabileceği bilinmiyor.

Nükleer gücün kullanılması da yeni çevre kirlenmesi sorunlarını yaratıyor. Nükleer denemelerin, patlatılan atom ve hidrojen bombalarının radyoaktif küllerinin havada meydana getirdiği kirlenme yanında, bir de elektrik enerjisi üretmek için kurulan nükleer santralların yarattıkları kirlenme var. Bu fabrikaların atıkları radyoaktif elemanlarla dolu. Bunların ayrıca depolanması, çevreye sızıntıların önlenmesi gerekiyor.

Yaşam kaynağı olan denizlerde balıkların ve başka yaratıkların yaşayabilmesi, deniz suyundaki eriyik oksijenin varlığına ve deniz suyunun besi maddeleriyle zengin olmasına bağlı. Ama fabrikalardan denize akıtılan kimyasal maddeler, zehirli maddeler, denizleri de giderek yaşanmaz bir duruma sokuyor. Dış denizlerle bağıntısı az olan Baltık denizinde kirlenme daha 1900 yıllarında başlamıştı. Çevredeki fabrikaların atıkları bu denizdeki oksijen düzeyinin azalmasına yol açtı ve 1970 yılında bu denizde oksijen düzeyi sıfıra indi. Artık Baltık denizi ölü deniz durumuna gelmişti. Ayni tehlike ile KARADENİZ KARŞI KARŞIYA. KARADENİZ'DE DENİZ YÜZEYİNDEN BAŞLIYARAK 12 METRE DERİNLİĞE KADAR CANLILARIN YAŞIYABİLECEĞİ BİR ORTAM VAR. ANCAK BU DERİNLİK HER YIL AZALIYOR. İZMİT KÖRFEZİNDE BALIKLARIN, ÇEVREDEKİ ENDÜSTRİ KURULUŞLARININ ZEHİRLİ ATIKLARI DENİZE AKITMALARI NEDENİYLE NASIL YOK OLMAYA YÜZ TUTTUĞUNU BİLİYORUZ.

Öte yandan, endüstri işlevleri nedeniyle, tarımda kullanılan cıvalı ilâçlar nedeniyle, havaya ve sulara kurşun ve cıva bileşikleri karışıyor. Grönland'da buz tabakaları üzerinde yapılan bir araştırma havada ve sudaki kurşun bileşiklerinin her yıl gittikçe arttığını gösteriyor.

Başka bir kirlenme nedeni ise DDT. Bu harika ilâç ilk olarak zararlı böceklere karşı İkinci Dünya Savaşının son yıllarında kullanılıyordu. Pasifik'te tropik bir takım adalara Amerikan askerleri çıkarma yapmadan önce, bu adalar önce DDT ile bombardıman ediliyor, böcekler temizlendikten sonra askerler çıkıyordu. Bit sorununu çözümleyen DDT, daha sonra yaygın bir biçimde tarım alanında kullanılmaya başlıyordu. Bir ara yıllık kullanılış miktarı 100 bin tona ulaşmıştı. Sonradan DDT'nin canlılar üzerinde uzun yıllar süren zehirlenmelere yol açtığı ortaya çıkarıldı. DDT serpilen tarlalardan DDT sulara karışıyor, oradan balıklara yerleşiyor ve balıkları yiyen insanların vücutlarında özellikle yağ dokularında birikimler yapıyordu. DDT'nin sonu oldu bu, yasaklandı. Ama canlılarda biriken DDT'nin atılması ya da zararsız duruma getirilmesi yıllar sürecek.

Başka bir kirlenme olayı ise büyük kentlerde hava kirlenmesi biçiminde oluşuyordu. Endüstri ve konut dumanları, otomobil ekzosları kentlerin havasını kirletiyor, kimi kez kentleri yaşanmaz duruma getiriyordu. En kötü hava kirlenmesi olayı 1952 yılında Londra'da ortaya çıktı. Dumanın sisle birleşmesi sonucunda 4 bin kişi öldü. 1954 de üç hafta süren bir duman Los Angeles'te toplam 300 kişinin ölümüne yol açıyordu.

Bunlar dışında endüstri ve ileri teknolojinin katı artıkları, büyük kentlerin yokedilemiyen çöpleri gittikçe büyük bir sorun yaratır duruma geliyor. Ortalama bir Amerikan ailesinin her yıl ortalama 750 konserve kutusunu çöpe attığı saptanmıştır. Bunun yanında plâstik kaplar, kutular, tüpler ve başka artıklar da cabası. 1969 yılında ABD'de katı artık maddelerin toplamı 4 milyar 300 milyon tona ulaşıyordu.

Bunun 250 milyon tonu kent çöpleri, 110 milyon tonu endüstri atıkları, 1 milyon 700 bin tonu ise madencilik, 2 milyar 250 milyon tonu ise tarımsal artıklardı. Kentler ve endüstri büyüdükçe artıklar da büyüyor ve başa çıkılamıyacak bir sorun oluyorlardı. Çöp ve artıkların ABD'de ancak üçte birinin toplanabildiği belirtiliyor. Toplanılabilen çöplerin sayısı ise şöyleydi : 30 milyon ton kâğıt artıkları, 4 milyon ton plâstik artıklar, 100 milyon ton eskimiş araba lâstikleri, 30 milyar şişe ve 30 milyar konserve kutusu.

ları, su bülbülleri, söğüt serçeleri büyük gurupları oluşturur.

Yaz ortalarında tenhalaşan kuş cenneti, güzün büyük göç eylemlerine tanık olur. Kışın ise kuzeyden inenler kıyıları doldurur.

Kullanım Dönemleri : En ilginç dönemler Mart - Temmuz, Eylül - Ekim ayları arasıdır.

Nitelikler : Göçmen kuşların, doğal görkemli dekor içinde yaşama koşullarına, yaşam savaşlarına tanık olunabilir. Ulusal parktaki gözetleme kulesinden yararlanılarak filim, fotoğraf çekilebilir. Ancak inceleme ve araştırmalar için park yönetiminden olur almak gereklidir.

Ulaşım : Kuş cenneti Bandırma, Gönen, Manyas üçgeninin odak noktasıdır. Üçgeni çevreleyen (Tümü asfalt) kara yolları ile ilişki kurulabilir.

Konaklama - Yiyecek Hizmetleri : Ulusal park, İstanbul Üniversitesi Hidrobiyoloji Enstitüsünün bir istasyonu iken, yakın dönemde Bakanlar Kurulu kararı ile Ulusal Park kapsamı içine alınarak Orman Bakanlığına bağlandı. Bu nedenle ulusal park'da konaklama ve yiyecek hizmetlerini verecek kuruluşlar geliştirilememiştir. Sığırcıatik köyünden bu gereksinmeleri karşılamada (İlkel de olsa) yararlanılabilir.

Yararlanılan Kaynaklar :

1 — Kuş Cenneti broşürü.

2 — Orman Bakanlığı Yayını : Türkiye Millî Parkları 1973.

3 — Balıkesir, Bursa 1973 İl Yıllıkları.

DÜŞÜNENLERİN FORUMU
Milliyet : 156/1975

MARMARA'DA ÇEVRE VE DENİZİ KURTARMAK İÇİN

Özetleyen
Faruk KAKINÇ

Marmara Denizi ile Boğazları'nın ortak sorunlarını çöçümlemek amaciyle Marmara Denizine kıyısı bulunan 54 belediyeden 45 inin katılmasiyle kurulan «Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği» Genel Kurulu 25/4/1975 günü toplanarak, birlik organlarını oluşturmuştu.

Milliyet gazetesinin çağrısı üzerine, Birlik Başkanı (İzmit Belediye Başkanı) Erol Köse, Birlik Encümen Üyelerinden (Yarımca Belediye Başkanı) H. Avni Şirin, (Marmara Belediye Başkanı) Ahmet Enön, Birlik Genel Sekreteri Avni Öztüre, Marmara'da çevrenin bozulması ve deniz kirlenmesi ile ilgili olarak Ali Gevgilili'nin yönettiği forumda 15/6/1975 günü biraraya geldiler. Bu forumda :

Ali GEVGİLİLİ — Marmara ve yöresinde büyük bir insan yığılımı ve önemli bir endüstri potansiyeli ortaya çıkmış bulunmaktadır. Sayın Köse, Marmara ve Boğazları, çevre bozulması ve kirlenmesi açısından nasıl bir önem taşımaktadır. Marmara'da öteki bölgelerden daha da önemli bir sorun olarak ortaya çıkışı nedendir?

Erol KÖSE — Marmara, boğazları da içine alan bir iç denizdir. Bu bölge hem turizm açısından önem taşır, hem de büyük endüstri potansiyeline ve önemli bir nüfus yoğunluğuna sahip olduğundan. Ancak bu durum, birçok sorunları da belirgin duruma getirmektedir. Örneğin;

1 — Su kirlenmesi,
2 — Hava kirlenmesi,
3 — Toprak aşınması (Erozyon),
4 — Denizaltı florasının (Dokusunun) bozulması.

Türkiye'de endüstrinin gelişmesi kuşkusuz yararlar sağlarken, bu yörelerde oturan insanların sağlığına da belli ölçüde zarar vermektedir. Alınacak bazı önlemlerle, bu yöredeki insanların daha bunalımsız bir yaşam sürmesi ve kentleşme sorunlarının çözümlenmesi olanaklıdır. Endüstrileşme başkadır, bozuk endüstri başka. Endüstrileşmede, yanında getirdiği sorunları en az düzeye indiren plânlı ve düzenli sosyal bir uygulama yöntemi izlemek gerekmektedir. Su kirliliğiyle, günümüzde nüfus ve endüstrinin en yoğun bölgesi olması nedeniyle kirliliğin en fazla olduğu Marmara'da önlemlerin tüm olarak, hızla ve öncelikle alınması gereklidir. Böylece, kirliliğin, hava ve su akımları ile başka yerlere gitmesi önlenebilir.

Ali GEVGİLİLİ — Tarihsel Marmara'da doğanın bozulması ve denizin değişimi nelerden ileri gelmektedir, sayın Enön?

Ahmet ENÖN — Marmara, bütün kıyılarına bir ülkenin sahip olduğu tek denizdir. Suyunun özelikleri nedeniyle çok türde balık yaşamaktadır. Ayrıca Marmara, Karadeniz ile Akdeniz'e açılan eşsiz değerde bir denizdir. Bu bölge doğasının bozulmasının iki önemli sorunu vardır.

1 — Başlıca etken, kıyılarda girişilen düzensiz yapılardır. Kişiler dilediği yerde, dilediği gibi yapılar kurmaktadırlar.

POLLUTION IN MARMARA SEA AND SURROUNDING AREA AND MEASURES TO BE TAKEN

«Marmara and Straits Municipal Union» founded by 45 municipalities which are situated on the coast of Marmara to solve the commen problems related to he sea and surrounding area hold a meeting on 25th April, 1975 and choosed its legal organs.

Upon the call of Milliyet newspaper published in İstanbul, Chairman of the Union (Mayor of İzmit) Erol Köse, member of permanent committee (Mayor of Yarımca) H. Avni Şirin, Ahmet Enön, Mayor of Marmara and Avni Öztüre, Secretary General of the Union participated in a discussion about their related subject conducted by Ali Gevgilili, the writer of the said newspaper.

The following is a summery of this discussion :

Ali GEVGİLİLİ : In Marmara and surrounding area we can see an intensive population and an important industrial potential. Mr. Köse, would you tell us about the pollution in the chief reasons for the deterioration in nature and in sea in Marmara region?

Erol KÖSE : As we know Marmara is a closed sea with its two straits. This area is important in tourism as well as in industrial potentialities and intensity of population. This situation brings with it the following problems :

1. Water pollution.
2. Air pollution.
3. Erosion.
4. Detorioration of sea basement.

While the devolopment of industry in Turkey as a matter of course provides many advantages but it creates some conditions which are harmful for the health of the people living in these areas. However with the proper measures some of these problems can be solved and urbanization can be facilitated. Industrilization and haphazard industrilization are totally different things. In industrilization a social and economic planning which minimizes the related problems is an essential factor. Water pollution and an intensive population living in our region requires important measures to be taken, and thus it will be possible to prevent that the pollution will not be carried to neighbouring districts by water and air current.

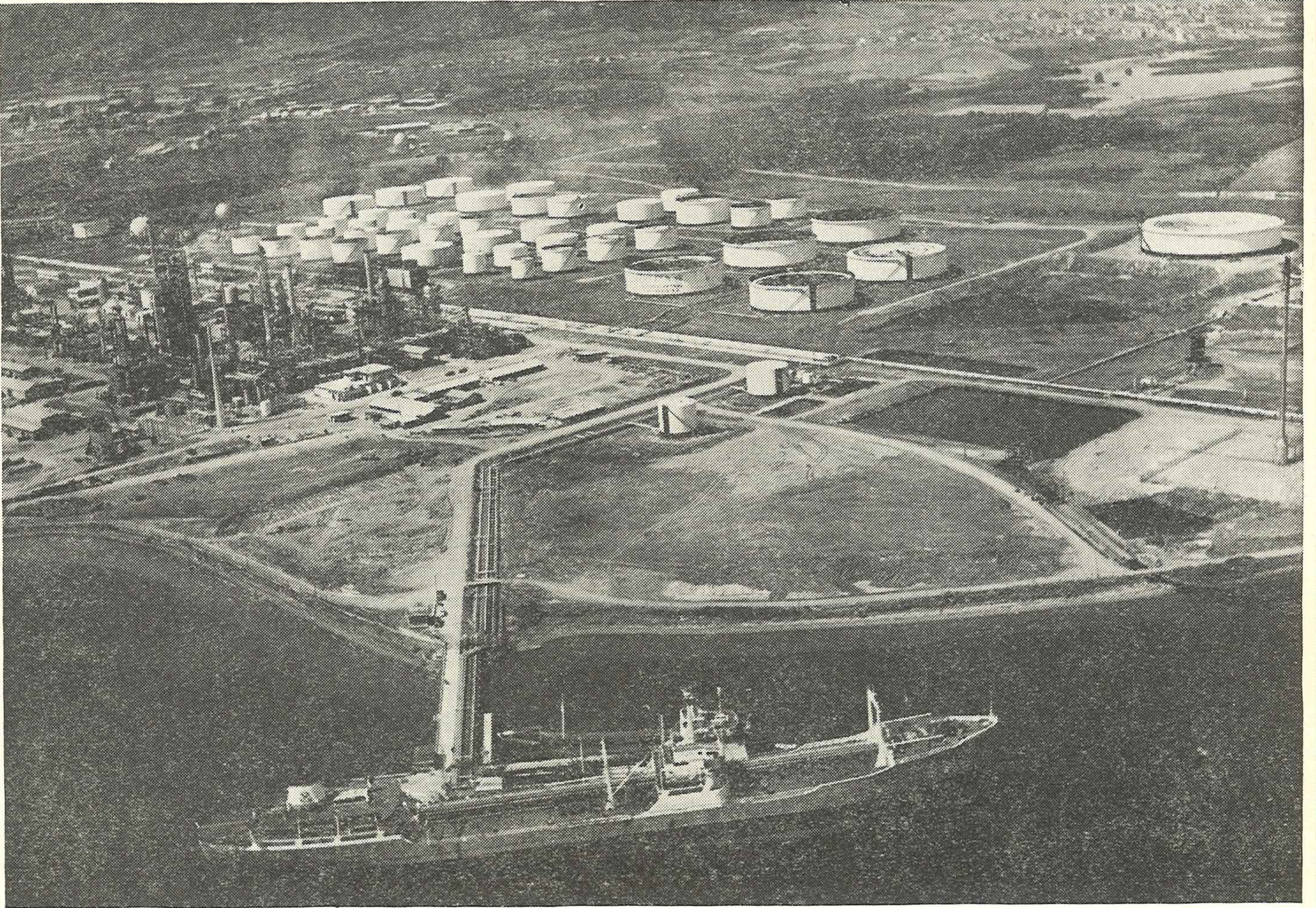
Ali GEVGİLİLİ : Mr. ENÖN, in your opinion what are the chief reasons for the deterioration in nature and in sea in Marmara region?

Ahmet ÖNEN : Marmara is unique in one respect that its coast belongs to one country. Because of the quality of its water various kind of fishes could live in it. Besides it is a unique sea which has connection both to Medditerranean and Black Sea. I believe that the main reasons for deterioration of nature are :

1. Haphazard building and construction activities on the coastal zones.

2. No legal procedures are developed against the

İ P R A Ş
İSTANBUL PETROL RAFİNERİSİ A. Ş.
ŞİRKET HAKKINDA GENEL BİLGİLER

İstanbul'a 80 Km. uzaklıkta ve İzmit körfezi üzerinde kurulmuş bulunan İPRAŞ, Çelik kuleleri, sayıları hergün artan tankları, diğer tesisleri ve bunlara hayat veren personeli ile ham petrolü en ileri bir teknik ve ülke yararına en geniş imkânları yaratacak şekilde yurdumuzda rafine edebileceğimizin sembolü haline gelmiştir.

Hızla gelişen dünya petrol sanayiinde lâyık olduğu yere bir an önce ulaşmak için ciddi çabalar sarfeden Türkiye'mizin bu konudaki belli başlı tesislerinden biri de, İPRAŞ, yani «İstanbul Petrol Rafinerisi Anonim Şirketi» dir.

Petrol rafinajı ile iştigal eden İPRAŞ, Türkiye'nin petrolle ilgili çabalarında en etkili rolü oynayan Milli Şirketimiz TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı) ile milletlerarası bir petrol şirketi olan CALTEX'in (California Texas Oil Co.) verimli işbirliği sayesinde ve 16 ay gibi çok kısa bir zamanda kurularak 1961 Ağustos'unda üretime başlamıştır. Şirketin sermayesi 500 milyon TL. olup, tesislerinin bugünkü ortalama değeri 1,7 milyar TL. dır. Kapladığı alan 1.498.800 m²'dir.

İPRAŞ Rafinerisi hisselerinin kuruluştan 12 Mart 1972 tarihine kadar % 51'i TPAO'ya, geri kalan % 49'u ise CALTEX Şirketine ait idi. Ancak, bu devre zarfında gerçekleştirilen rafineri kârının ortalama % 80'i statü gereğince TPAO'ya tahsis edilmiştir. Anlaşma gereğince, 10. faaliyet yılının sonu 12 Mart 1972 tarihinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı CALTEX'den Texaco ve Chevron'a ait olan hisseleri satın alarak rafinerinin tamamına sahip olmuştur.

Batman - İskenderun boru hattının faaliyete geçmesini müteakip önemli miktarda yerli ham petrol işlemeye başlamış bulunan İPRAŞ Rafinerisinin mükemmel imkânları ve pazar yerlerine olan yakınlığı sebebiyle, başlangıçta öngörülen rafinaj kapasitesine süratle ulaşıldığı gibi tesis kapasitesindeki esneklikten ufak tadilâtlarla azami ölçüde yararlanılarak kısa bir süre sonra bunun yüzde elli üzerine çıkılmıştır.

Nitekim 1 milyon ton ham petrol işleyecek şekilde kurulmuş bulunan İPRAŞ'ta 1966 yılında 1,5 milyon ton ham petrol işlenmiştir. Ne varki hızla artan çeşitli petrol ürünleri ihtiyacını karşılayabilmek için rafineri kapasitesini daha da yükseltmek gerektiğinden, ilk yatırıma kıyasla çok cüzi bir ilâve yatırımla «Dar Boğazların Giderilmesi Projesi» uygulanmaya başlanmıştır.

İPRAŞ personeli tarafından hazırlanıp, yapımı da kısmen İPRAŞ personelince yürütülen proje rafineri kapasitesini böylece ve asgari masrafla 1 milyon tondan 2,2 milyon tona yükseltmiştir. Ancak bu kapasite de, ihtiyaca kâfi gelmediğinden,

yeni üniteler ilâvesi ile büyük bir tevsiye gidilmesi zarureti doğmuş ve İPRAŞ'ın kapasitesi şimdi «Büyük Tevsi Projesi»nin de tamamlanması ile 2,2 milyon tondan 6 milyon tona, yani kuruluş kapasitesine oranla 6 misline ulaşmış ve İPRAŞ Türkiye'nin en büyük rafinerisi haline gelmiş bulunmaktadır.

Artan yurt ihtiyaçları ve ürünlerinin iç ve dış pazarlarda gördüğü rağbet kapasitenin daha da yükseltilmesi yolunda çalışmaları gerektirmiştir. Halen çalışmaları devam eden ikinci dar boğazları giderme projesiyle İPRAŞ'ın kapasitesi 1976 başlarında 8 milyon tona ulaşacak ve yine çalışılması sürdürülen tevsi projesiyle de 1978 yılında kapasite 13 milyon tona erişmiş olacaktır.

En son teknik ve teknolojik imkânlardan yararlanan İPRAŞ, yerli ve ithal malı ham petrolden daima üstün nitelikte ve daima yeni ürünler elde etmektedir. İPRAŞ'ta ham petrolden başlangıçta 6 ürün elde edilebilirken bugün miktar 28'i bulmakta ve bunların çoğu yeni endüstri kollarının doğup gelişmesine imkân hazırlamaktadır.

Örneğin : Şimdi bütün yurt köşelerinde kaçınılmaz bir ihtiyaç maddesi haline gelen ve orman tahribatını büyük ölçüde önleyeceği umulan sıvı petrol gazları (LPG) Türkiye'ye ilk defa İPRAŞ tarafından tanıtılmıştır. Batı Anadolu Bölgemiz, «Fuel Oil» e İPRAŞ'ın gayretleri sayesinde kavuşmuştur.

Askeri ve sivil Türkiye'nin petrolle ilgili ihtiyaçlarının karşılanmasında İPRAŞ, en güvenilir ve en yeterli bir tesis olduğu gibi, memleketimizin petrol sanayii çabalarına da «okul» vazifesi görmektedir.

Memleket ekonomisi için ham petrolü en ucuz fiyata mal ederek ondan en fazla sayıda ürün elde etme konusunda İPRAŞ büyük gayretler sarfetmektedir. Nitekim rafinerimiz, istihsale başladığı günden beri adeta dev bir laboratuvar gibi çalışmış ve ham petrolden daima yeni ürünler elde etme yolunda gerçekten başarılı olmuştur. İPRAŞ'ın bu konuda «Öncü» rolü oynadığı alanlar da az değildir.

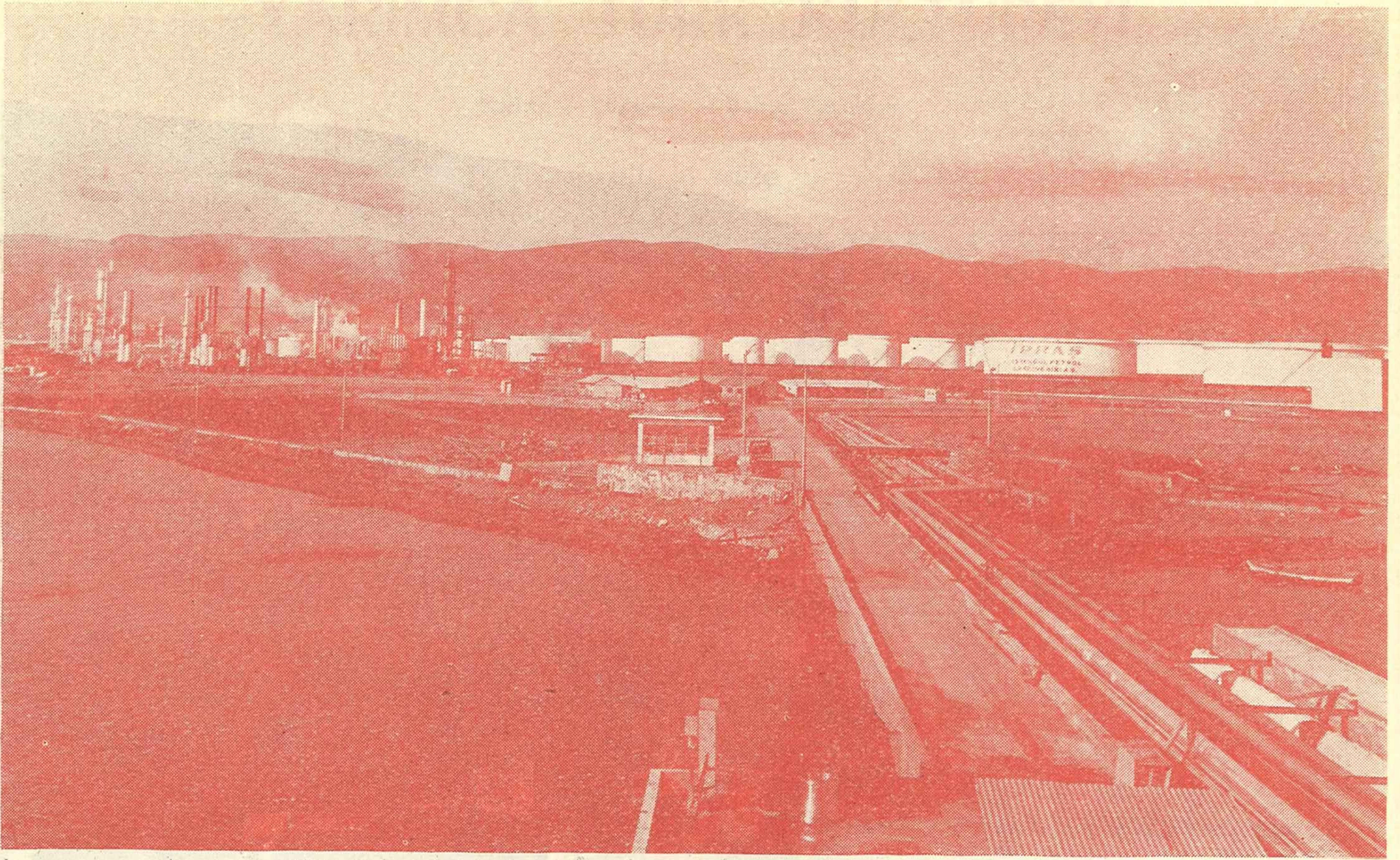
İPRAŞ Rafinerisinde elde edilen başlıca ürünleri şu şekilde sıralayabiliriz.

Fuel Gaz	Askeri Benzin	Jet Yakıtı	İprayak
LPG	Avgaz	İprajet	Navy Special
Nafta	İprahep (Solvent)	Motorin	Fuel Oil No. 5
Süper Benzin	İprahex	Askeri Motorin	Fuel Oil No. 6
Normal Benzin	Gazyağı	Marin Dizel	Asfalt MC-0
			Asfalt MC-4
			Asfalt Penetrasyon
			Kükürt

İPRAŞ yurt ihtiyacının fazlası olan üstün nitelikteki ürünlerini dış ülkelerde pazarlamak suretiyle yurdumuza büyük çapta döviz geliri de sağlamaktadır. Bu gelir 1974 yılında 1 milyar TL. sına ulaşmıştır. Bu ihracatla İPRAŞ tüm ülke sanayi ürün leri ihracaatının % 12'sini yapmakta ve bölgemizde ise bu % 80'e erişmektedir. İPRAŞ'ın 1974 yılında ihracat yaptığı başlıca ülkeler şunlardır : İngiltere, Batı Almanya, Amerika, Arjantin, Suriye, Kanada, Meksika, İtalya, Belçika, İsveç, Lübnan, Endonezya, Hollanda ve Fransa.

Kapasitesinin artmasıyla ihracaatın da artarak ülkeye önemli miktarda döviz kazandıracağı ümit edilmektedir.

Rafinaj faaliyetlerinin yanısıra İPRAŞ yurt ekonomisine ve endüstrisine, yeni kurulan tesislere sermaye yatırmak suretiyle yardım etmektedir. İPRAŞ'ın ortak olduğu kuruluşlar ve amaçları yanda kısaca belirtilmiştir.

İPRAŞ'IN İŞTİRAKLERİ

1. **İGSAŞ**
İstanbul Gübre Sanayi A. Ş.
Ortakları : İPRAŞ — % 40
TPAO — % 60
AMACI : Ham petrolden amonyak, üre ve azotlu gübreler üretimiyle Türkiye'nin tarımsal gelişmesine katkıda bulunmak.

2. **ADAŞ**
Akaryakıt ve Dağıtım A. Ş.
Ortakları : İPRAŞ — % 20
TPAO — % 45
Petrol Ofisi — % 35
AMACI : Petrol ürünlerinin yurt içinde ve dışında düzenli biçimde pazarlanması ve dağıtım.

3. **DİTAŞ**
DENİZ İşletmeciliği ve Tankercilik A. Ş.
Ortakları : İPRAŞ — % 35
TPAO — % 45
Türk Donanma Vakfı — % 20
AMACI : Ulusal rafinerilerin ham petrol ihtiyacının güvenli ve ekonomik biçimde karşılanması, ürünlerin tüketim bölgelerine sür'atle ulaştırılması.

4. **ISILİTAŞ**
Petrol ürünleri taşıma ve pazarlama A. Ş.
Ortakları : İPRAŞ — % 30
TPAO — % 60
Emek Turistik Tesisleri İşletme Ltd. Şti. — % 10
AMACI : Isıtmada kullanılan fuel oil, gazyağı, motorin, ipraheks, iprajet ve iprasol'un pazarlanması ve taşınması.

Türkiye ekonomisinde önemli bir yeri olan İPRAŞ, Türk halkının, Türk Silâhlı kuvvetlerinin ve Türk Sanayiinin emrindedir.

ENDÜSTRİYEL GELİŞME SINIRLANIP TÜKETİM KISITLANMADIKÇA

(Sahife 17'den)

nuçların aralarında dünyaca ünlü Biyoloji bilim adamı Sir Julian Huxley, Genetikçi C. H. Waddington, Naturalist Peter Scot gibi kimselerin de bulunduğu 33 bilim adamı tarafından da onaylanmış olması ile de ayrı bir değer kazanmaktadır.

Bu seçkin bilim adamlarının görüşüne göre de önüne geçilmeyen endüstriyel gelişme ve nüfus artışı, kendi deyimleriyle «Büyük bir olasılıkla yüzyılımızın sonunda (Biraz hoşgörü ile) kısa bir gecikmeyle çocuklarımızın yaşama atıldıkları yıllarda kesinlikle yaşamı sürdüren doğal yöntemlerin ve insanoğlunun sonunu hazırlıyacaktır».

Nasıl oluyor da böylesine bir konu gereken ilgiyi görmüyor? Dergi bunu, «Hükûmetlerin ya böylesine önemli bir sorunun üstüne gitmekte sakınca görmelerinde ya da bilim adamlarına, konuyu önemini ikinci plânda imiş gibi göstererek yansıttırmamaları» ile yorumlamaktadır.

Sonuç olarak «Herkes yıkıma giden yolda yürümesini sürdürecektir».

YARIMCA TÜRK KÜLTÜREVİ

Kahve — Lokanta — Bahçe Gazinosu

MİMARÎ MÜZE

4. YARIMCA FESTİVALİNDE

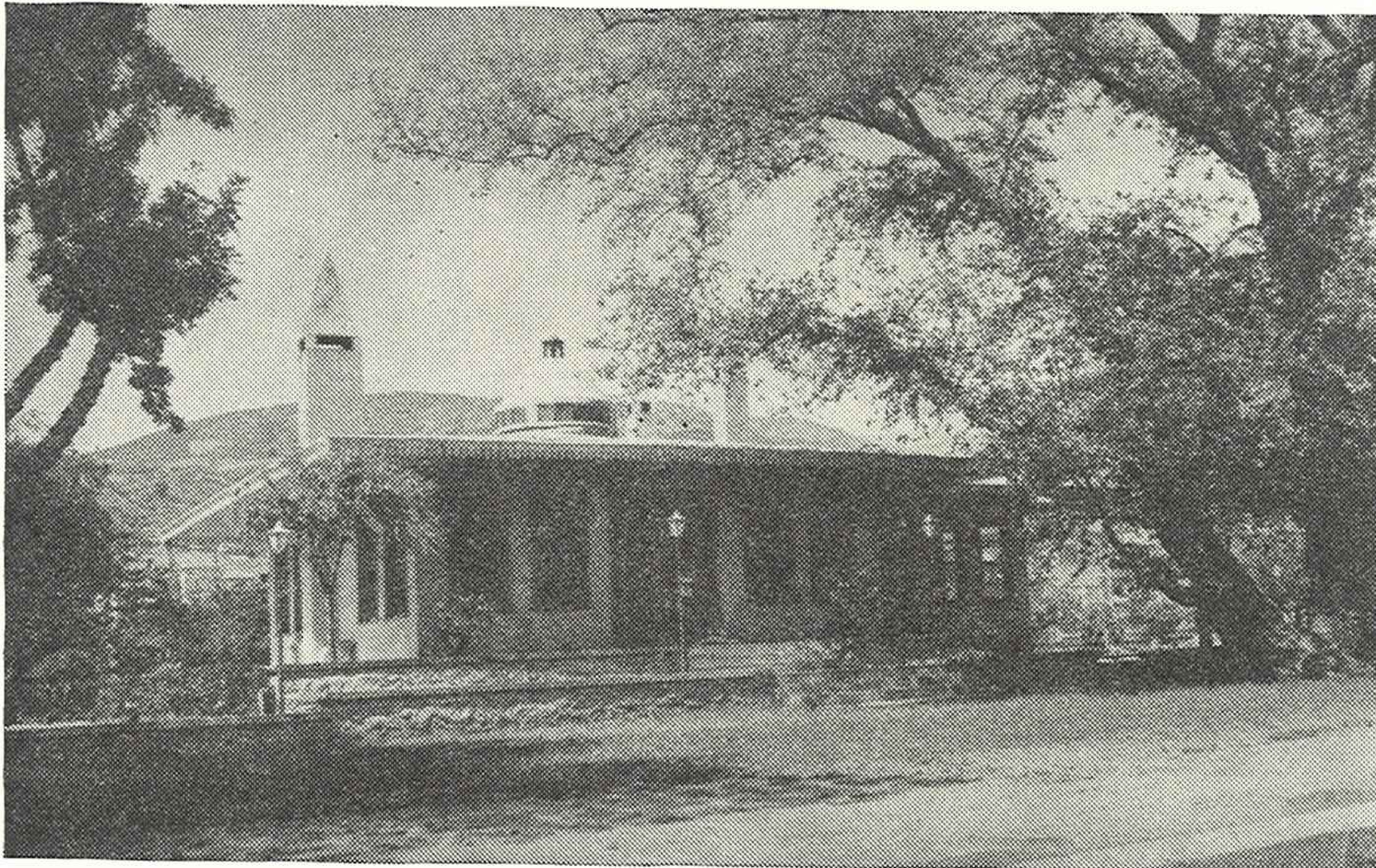
26. TEMMUZ 1975 GÜNÜ

HİZMETE GİRİYOR

Mimarî Proje	:	**Yük. Mim. Günfer ATABAY**
Dizayn	:	**Doç. Oktay ANILANMERT**
Seramikler	:	**Doç. Beril ANILANMERT**
Vitray'lar	:	**Cemil ERTE - Olcay ŞANLI**
Elektrik Elemanları	:	**Doç. Önder KÜÇÜKERMAN**
Bakır Dövme İşleri	:	**Muharrem ÇIKRIKÇI**
Demir İş. Aksesuar	:	**Mehmet BERBEROĞLU**
		Özçini Fb. KÜTAHYA
Çini Şömine'ler	:	**Metin Çini, KÜTAHYA**
Uygulama - Denetim	:	Yarımca Belediyesi Adına :
		H. Avni ŞİRİN
		Avni ÖZTÜRE

TÜRK KÜLTÜREVİ / İçten Görünüm.
Şadırvan Kubbesi - Seramik Pano

TÜRK KÜLTÜREVİ / Dıştan Görünüm

İzmit NEHİR Kafetarya

Sahipleri

SULTAN - ŞAKİR KANDEMİR

Yönetiminde:

Türk Kahvesi - Nargile - Çay Servisi - Sütlüler - Pasta - Dondurma Türleri - Karadeniz Pidesi Aperatifler.

Adres: Yarımca Gar Yanı

SULTAN - ŞAKİR KANDEMİR

YENİLİK...

SERT PLASTİK YAĞMUR DERELERİ VE İNİŞ BORULARI

EN BÜYÜK BİNALARDAN EN KÜÇÜK YAPITLARA KADAR GÜVENLE KULLANACAĞINIZ **PİMAŞ SERT PLASTİK YAĞMUR DERELERİ VE İNİŞ BORULARI** SIZDIRMAZ, PASLANMAZ, KOLAYLIKLA MONTE EDİLİR, GÜZEL BİR GÖRÜNÜŞE SAHİPTİR, BOYAMAYA İHTİYAÇ GÖSTERMEZ, UZUN ÖMÜRLÜDÜR.

PİMAŞ

PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ A.Ş.

Satış : Büyükdere Cad. No. 33 Şişli - İstanbul Tel. : 46 70 75-76-77   Fabrika : Çayırova - Gebze